AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 8. JOLIET, ILLINOIS, 24. DECEMBRA 1915 LETNIK XXV.

Lahi zopet poraženi pred Tolminom ob Soči.

Avstrijci uspešni v bojih s Črnogorci. Vojskovanje se utegne raztegniti na grško ozemlje. Turki prisilili Angleže k umiku na poluotoku Gallipoli. Rusi bombardirali bolgarsko luko Varno.

Na zapadu se pričenjajo ljutejši spopadi. Z ruske fronte malo novic.

Berlin, 19. dec. (Brezžično v Sayville.)—Pravkar dospelo poročilo vojnega poročevavca agenture za prekmorske novice daje jasno sliko o težavah, ki jih imajo premagovati Ogri (?) pri brambi Krnskega odseka ob italijanski fronti, 6,700 čevljev nad morsko gladino. Poročevavec je dospel v postojanke pešpolka iz dopolnilnega okraja Košice (Kaschau) kmalu potem, ko je poveljnik istega prejel od nemškega cesarja Viljema brzojavno čestitko na junaškem vedenju pešpolka iz Košic. V poročilu je rečeno:

Trupla kot obramba.

"Ogri (—Ali ne prebivajo okrog Košic Slovaki?—) niso imeli vreč s peskom na razpolaganje in so streljali, kadar so prodirali, izza zmrzlih trupel padlih sovražnikov. Vsa visoka planota je bila pokrita z mrtvimi Italijani, ker je bilo nemogoče pokopati trupla, kajti Italijani so neprestano streljali s topovi. Iz istega vzroka tudi ni bilo mogoče pomagati italijanskim ranjencem, ki so morali, zapuščeni od svojih lastnih tovarišev, bedno umirati.

200 napadov v 180 dneh.

"Krnsko planoto so branili skoro izključno ogrski (?) polki. V 200 dneh so te čete odbile nič manj nego 180 naskokov, dostikrat pod najkrvavejšimi izgubami za sovražnika, ne da bi se Italijanom posrečilo, pridobiti le najmanjši uspeh. Vsaka ped prvotnih postojank je trdno v rokah braniteljev.

"Izvrstno novo cesto, 18 milj dolgo in skozinskozi 9 čevljev široko, so zgradili Ogri (?), tako da je dovažanje živeža in streliva tudi ob najslabšem vremenu redno. Avstro-ogrske postojanke só opremljene s pečmi in so udobne."

Topniški boji.

Dunaj, 20. dec. (Čez London.) — Vrhovno vojno vodstvo je nocoj objavilo sledeče poročilo:

"Italijansko bojišče: V raznih frontnih odsekih je prišlo do topniških bojev, ki pa so bili samo v odseku Col di Lane silnejše vrste."

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 21. dec. — Vrhovno vojno vodstvo je nocoj naznanilo:

"Italijansko bojišče: Ob tirolski meji nadaljuje topništvo svoje delovanje. Tekom noči sta bili dve italijanski stotniji, ki sta prodirali proti hribu Sv. Mihaela na Goriškem, popolnoma ugonobljeni."

Laško vojno naznanilo.

Rim, čez London, 21. dec. — Sledeče uradno naznanilo o vojskovanju proti Avstriji je bilo danes izdano:

"V Bovški kotlini je sovražnik s pomočjo megle zavzel eno naših prednjih postojank v smeri hudournika Koritnice in jo zavaroval z minami.

"V nedeljo zvečer je eden naših pehotnih oddelkov z nepričakovanim napadom vzel nazaj postojanko, predno je sovražnik mogel razstreliti katero svojih min."

Lahi nimajo sreče.

Dunaj, čez London, 22. dec. — Sledeče uradno naznanilo je bilo danes izdano:

"Delovanje italijanskega topništva proti tirolski južni fronti se nadaljuje. Ob ostalih frontah so bili samo posamni topniški boji. Napad po eni sovražni stotniji blizu Dolja ob mostnem braniku pri Tolminu se je izjalovil vsled našega streljanja."

Z balkanskega bojišča.

Dunaj, 20. dec. (Čez London.) — Vrhovno vojno vodstvo je nocoj objavilo sledeče poročilo:

"Jugovzhodno bojišče: Čete armade Koevessove so naskočile prav močno utrjene postojanke sovražnikove ob Tari, jugozapadno od Bjelega polja in blizu Goduse, severno od Beran. V bojih ob Tari so naše čete uplenile tri gorske topove, dva bojna topova in nad 1,200 pušk."

Angleži zapuščajo Gallipoli.

London, 20. dec. — Najresnejši poraz, ki ga je britansko orožje utrpelo v vojni, je objavljen v sledečem naznanilu glede vojskovanja v Dardanelah, izdanem po vojnem uradu nocoj:

"Vse čete pri Suvli in Anzaku, obenem z njih topovi in šatori, so bile uspešno premeščene, z neznatnimi izgubami, na drugo bojno torišče.

"Ne da bi Turki opazili kretanje, je bila velika armada umaknjena, dasi v najtesnejšem stiku s sovražnikom. Po tem skrčenju fronte bode vojskovanje na drugih točkah linije tem izdatnejše."

Turško poročilo.

Berlin, 21. dec. (Brezžično v Tuckerton.) — Uradno poročilo iz Carigrada se glasi:

"V noči 19. t. m. so turške čete po silni topniški pripravi v odseku Anafarte in Ariburnuja napadle sovražne postojanke. Da zaustavi to ofenzivno kretanje, je podjel sovražnik v odseku Seddul Bahra ob celi fronti splošen, skrajno silen napad, ki je bil pod ogromnimi izgubami zanj odbit.

"Z ozirom na gotovost uspešnega turškega prodiranja v severni smeri, je sovražnik v noči na 20. t. m. kar najhitreje umaknil del svojih čet. Ni pa mogel zaustaviti zasledovanja ter je zato moral svoje postojanke v odseku Anafarte in Ariburnuja opustiti.

"Uplenili smo topov in šatorov in ogromne množine vojnih potrebščin."

Bolgari hočejo v Solun.

London, 20. dec. — "Echo de Bulgarie" pravi, da so se bolgarske čete ustavile ob grški meji, da se izognejo nadlegovanju grške vlade. Obenem pa izjavlja, da utegne postati potrebno za nemške in bolgarske čete, v zasledovanju navaliti na Grško. Grški vojaki zapuščajo Solun v pričakovanju napada. Črnogorci poročajo uspehe proti Avstrijcem, a Berlin naznanja, da se prodiranje na Črnogorskem nadaljuje neovirano.

Huda obtožba.

Skader, čez Rim, 20. dec. — Moslemi, oboroženi po Bolgarih in Avstrijcih, koljejo starce in napadajo zapuščene ženske v srbski Makedoniji, kakor poroča naznanilo srbskega vojnega urada.

"Grozovitosti in razuzdanosti so nečuvene," pravi uradno naznanilo.

Avstrijsko vojno poročilo.

Berlin, 21. dec. — Avstrijsko uradno naznanilo o vojskovanju na Balkanu, dospelo semkaj danes, pravi:

"Nadaljnjo črnogorsko postojanko severno od Beran so naskočile avstro-ogrske čete. Med zadnjima dnevoma smo ujeli 600 mož."

Spopad med Grki in Bolgari.

London, 21. dec. — Dva važna dogodka sta značila novice z Balkana danes. Glavni je mejna praska med Grki in Bolgari. Pa ta praska je bila zelo resna, ali podrobnosti še niso znane.

Drugi važni dogodek je obsežen v brzojavki iz Berlina, ki pravi: Grški topničarji v trdnjavici Karaburni pri Solunu so začeli streljati na francoski oddelek, ki se ni ustavil na klic grške straže. Francozi so bežali.

Rusi razstrelili Varno?

London, 22. dec. — "Daily Chronicle" poroča zavzetje Varne, bolgarske glavne luke ob Črnem morju, po Rusih.

Pravi, da so vsled ruskega bombardiranja bolgarski topovi utihnili, da je bilo mesto razdejano, in da je posadka imela težke izgube.

Rusi so potem, po tem poročilu, izkrcali pehotnih čet in topništva brez izgube in v zadostnem številu, da obdrže mesto proti bolgarskemu napadu.

Ena ruska križarka in dva rušivca sta dovršila razdejanje mesta, nakar so se izkrcale čete iz šestnajstih prevoznih ladij.

Z ruskega bojišča.

Dunaj, 20. dec. (Čez London.) — Vrhovno vojno vodstvo je danes objavilo sledeče poročilo:

"Na ruskem bojnem torišču je položaj ostal neizpremenjen."

Berlin, 20. dec. — Veliki glavni stan je danes naznanil:

"Ob vzhodni fronti je stvarni položaj neizpremenjen."

Oddelek pognan v zrak.

Dunaj, 21. dec. — Vrhovno vojno vodstvo je nocoj naznanilo:

"Rusko bojišče: Blizu Rafalowke ob Styru je bil sovražen oddelek, ki je poskusal v smeri naših jarkov pozvedovati, pognan z mino v zrak. V ostalih odsekih fronte je prišlo samo do manjših bojev."

Z zapadne fronte.

Berlin, 20. dec. — Veliki glavni stan naznanja:

"Z zapada: Streljanje naših nabrežnih baterij je pognalo sovražne monitore, ki so včeraj bombardirali Westende, v beg. Naše čete so tudi uspešno podkopavale.

"En oddelek naših zrakoplovnic je napadel Poperinghe, ki so bile v njem zbrane sovražne čete v velikem številu.

"Neki angleški dvokrovnik je bil v zračnem boju blizu Brugga zbit. Letavci v njem so bili usmrčeni."

Anglo-francosko poročilo.

London, 20. dec. — Nemški napad proti britanski fronti blizu Hullocha je bil odbit. Francozi priznavajo, da so opustili malo stražišče ob reki Aisne, zavzeto z nepričakovanim napadom. V okrožju Artois je bilo bojevanje z ročnimi granatami severno od Bois-en-Hache.

Francoski uspeh v Vogezih.

London, 21. dec. — Silno topniško bojevanje je značilo dan ob zapadni fronti. V Vogezih pri Hartmanns-Weilerkopfu so Francozi po topniški pripravi z močnim pehotnim napadom zavzeli važen del sovražnih utrdeb in ujeli nekaj Nemcev. Nemci poročajo uspehe proti Britancem vzhodno od Hullucha.

Mir v Mehiki.

El Paso, Texas, 20. dec. — Med Villovo stranko in Carranzovo vlado je prišlo do zedimbe in do miru. Tozadevne listine so bile danes podpisane. Posvet se je vršil v konzulatu v El Pasu med mehiškim konzulom Garcio in zastopniki generala Ville.

Villa se nahaja v Juarezu. S podpisom mirovne pogodbe se Villa zavezuje, zapustiti Mehiko.

El Paso, Texas, 20. dec. — Iz zanesljivega vira poročajo, da general Villa položi orožje in se zateče v Združene Države. Tozadevne priprave so bile ukrenjene, ko je tajnik Lansing dal zagotovilo, da se sme Villa zanesti na zaščito v Združenih Državah.

Nova nadloga.

Washington, D. C., 21. dec. — Poljedelski department je vznemirjen nad zanosom nosne muhe iz Nemčije, ki enako nadleguje konje in govejo živino. Žuželka je nastopila na zapadu v velikem številu.

Gompers pred veliko poroto.

New York, 20. dec. — Samuel Gompers, predsednik ameriške delavske zveze (American Federation of Labor), je prišel danes pred veliko poroto, ki pozveduje o dotikah "Labor's National Peace Council-a" z namišljeno zaroto, ki jo je nasnoval baje Franz von Rintelen.

Rumunski vojaki in bolgarski prestolonaslednik Boris.

Ko se je Bolgarija pridružila v vojno, je vsa Evropa vprašala: "Kaj stori Rumunija?" Ali stopi na stran osrednjih velevlasti in napade Rusijo, da pridobi Besarabijo, ali se pridruži četverozvezi in si poskusi priboriti Sedmograško od Avstro-Ogrske? Obe pokrajini v soseščini Rumunije imata veliko število rumunskih prebivavcev. Ali bo Rumunija nadaljevala svojo politiko "oborožene nevtralnosti", sledeč Grško? Od rumunske odločitve je bila odvisna možnost, da pošlje Rusija čet na pomoč Srbiji, kajti pot za Ruse drži skozi Rumunijo. Na sliki so: 1. Rumunski vojaki na pregledbi. 2. Bolgarski prestolonaslednik Boris, poveljnik bolgarskih čet v vojni. 3. Rumunski pešak.

Zahteve Z. Držav v slučaju "Ancone".

Na Dunaj odposlana druga nota je kratka in prijazna, vendar odločna.

NAPETOST ŠE NI ODJENJALA.

Uncle Sam vzdržuje vse prvotne zahteve napram Avstro-Ogrski.

Washington, D. C., 20. dec. — V pričakovanju pretrga diplomatske zveze z Združenimi Državami, ki je videti skoro neizogiben, je baron Zwiedinek, avstro-ogrski opravilnik v Washingtonu, brzojavno poučil vse diplomatske in konzulatske uradnike dvojne monarhije, pripraviti se za odhod in stopiti v zvezo z najbližjimi bolgarskimi ali turškimi zastopniki, ki bi v slučaju pretrga prejkone prevzeli varstvo avstro-ogrskih koristi v Združenih Državah. Slično je baje ukrenil tudi že državni urad glede ameriških diplomatskih zastopnikov v Avstro-Ogrski. Prelom bo, kakor je razvidno iz teh ukrenitev, popoln in se bo raztezal ne le na diplomatsko, marveč tudi na trgovinsko zvezo obeh dežel.

Baron Zwiedinek pri Lansingu.

Washington, D. C., 21. dec. — Baron Erich Zwiedinek, opravilnik avstro-ogrskega poslaništva, je imel danes razgovor z državnim tajnikom Lansingom o slučaju "Ancone". Baron Zwiedinek je bil prejel prepis zadnje note na njegovo vlado. Pravijo, da je Zwiedinek naprosil nekih pojasnil.

Zahteve Združenih Držav.

Washington, D. C., 22. dec. — Druga nota predsednika Wilsona na Avstrijo v slučaju "Ancone", ki jo označajo kot "ultimatum" in ki je od odgovora nanjo odvisno, ali se bo nadaljevala diplomatska zveza med deželama, je bila danes objavljena.

Nova nota, dasi kratka in sestavljena v prijaznem tonu, poziva Avstro-Ogrsko, da takoj izpolni vse zahteve Združenih Držav, in stavi odgovornost za potop "Ancone" in za smrt Američanov edinole na priznane podatke avstrijskega admiralstva. Nadalje odklanja razpravo o raznih drugih izpričbah glede podrobnosti slučaja, naglaša kaznivost poveljnika dotičnega podmorskega čolna, odklanja razpravo o mednarodnem zakonu ali načelih človečnosti, ki so bila "samovoljno prekršena", ter zahteva, da se dejanje obžaluje, poveljnik podmorskega čolna kaznuje in da odškodnina za smrti Američanov.

Wilsonov svetovavec v Evropo.

New York, 21. dec. — Col. F. M. House, ki ga štejejo med najboljše prijatelje in zaupne svetovavce predsednikove, bode v kratkem po želji g. Wilsona odpotoval v Evropo, da, kakor je sam izrečno izjavil, "pojasni nekaterim ameriškim poslanikom postopanje zavezne vlade v več važnih mednarodnih vprašanjih". Col. House je določno zagotovil, da se te njegove druge vožnje v Evropo — prvo je podjel tudi po naročilu predsednikovem pred potopom "Lusitanije" — ne sme spravljati v zvezo z mirovnim poslanstvom. Dobesedno je rekel sledeče:

Samo kot "poštni sel".

"Na željo predsednika in državnega tajnika grem v Evropo, da prinesem nekaterim našim diplomatskim zastopnikom nekaj pojasnil o vedenju zavezne vlade glede več mednarodnih vprašanj. Nadalje imam dognati njihova mnenja o enakih vprašanjih in naznaniti državnemu uradu.

"Zaradi vojne.

"Predsednik in državni tajnik sta očividno mislila, da ob tem času ni priporočljivo, diplomatske zastopnike, s katerimi je zaželen oseben razgovor o važnih vprašanjih, poklicati na posvet v Washington. Gre samo za poslanike in poslance v vojskujočih se deželah. Po kabelskem in poštnem prometu ni bilo mogoče "ustanoviti pravega ozračja."

Cesar Viljem bolan.

Berlin, 22. dec. — Cesar Viljem je preložil nameravano potovanje na zapadno fronto, kakor naznanja agentura za prekmorske novice, ker je zbolel in mora ostati nekaj dni v bolniški postelji. Bolezen je označena kot "lahko vnetje staničja" (cellulitis). Že skoro leto dni je bil cesar Viljem zdrav.

Banko zaprli.

Pittsburgh, Pa., 22. dec. — Nad 80,000 delavcev in 41,000 šolskih otrok, ki so polagali svoje prihranke v "Pittsburgh Bank for Savings", je prizadetih po polomu tega zavoda. Zaprta vrata te banke danes dopoludne so naznanila polom.

K požaru cerkve v Chicagu.

Chicago, Ill., 20. dec. — Za približno $50,000 škode je napravil včeraj požar, ki je dejansko razdejal katoliško cerkev sv. Sebastijana ob Wellington avenue in Halsted streetu. Ognjegasci so gasili požar več nego dve uri, predno so ga pogasili. Samo zidovje je preostalo in to je baje tako omajano, da je bo treba podreti.

Ko so zadnji kakih 700 župljanov zapuščali cerkev malo pred 11. uro 30 minut, prav po zadnji maši, je šel Father John Doody, kaplan, od oltarja k umivalnici v kleti. Našel je klet napolnjeno z dimom in zapazil pred pečjo vse v plamenih.

Hitel je zopet gori po stopnicah in k oltarju ter prijel sv. Rešnje Telo, s katerim je pobegnil na cesto. Vse drugo je zgorelo v cerkvi. Med tem je bil dan alarm. Ko so dospeli prvi ognjegasci na lice mesta, je že bilo vse cerkveno poslopje v plamenih. En ognjegasec je bil pri gašenju ranjen.

Jolietske novice.

— Prejeli smo in drage volje priobčujemo: "Joliet, Ill., 23. dec. — Cenj. g. ur.: Kar se tiče igre "Naša kri", ki jo uprizori dne 26. dec. dr. "Triglav", ste že poročali. Danes Vas pa prosim, da mi priobčite popravek. Ko sem pisal program, sem pomotoma izpustil vojake, ki jih bodo igrali sledeči gg.: Anton Kočevar, Simon Jarc, Joseph Kozlevčar, Frank Svetič in Joseph Govednik. Toliko v pojasnilo, da bodo vedeli ljudje. Za dr. "Triglav" (podpisan) Martin Rakar.

—Hripa in influenca. Nad 500 učencev v javnih šolah in 100 "high-schoolarjev" v Jolietu je te dni zbolelo za hripo in influenco, in poleg tega še kakih 400 drugih ljudi.

Hripa razsaja.

Chicago, Ill., 23. dec. — Epidemična hripa razsaja po osrednjem zapadu, zlasti v državah Illinois, Wisconsin in Iowa. V Chicagu je zbolelo za hripo ali influenco do 85,000 šolskih otrok.

NA TISOČE DOLARJEV

smo že prihranili našim cenj. rojakom in rojakinjam v Ameriki; tudi onim, ki še niso poslali denarja v staro domovino potom našega posredovanja; ker smo takorekoč prisilili razne čifutske in druge banke, da so tudi znižale cene kronam in ne računajo po 3 do 5 dolarjev preveč na vsacih 100 kronah.

Nad **stopetdeset tisoč kron** smo že letos poslali, pa še ni bilo pritožbe.

Mi imamo **najboljšo zvezo**, po kateri pride denar **najzanesljivejše** in se izplačuje **najtočneje.**

Mi garantiramo vsako pošiljatev.

Lastniki naše družbe so znani slovenski veljaki in so eden za drugega odgovorni, zato se ni bati nikakoršne neprilike, če pošljete denar skozi naše posredovanje.

V stari domovini izplača denar c. kr. pošta **potom c. k. poštne hranilnice na Dunaju ali v Budimpešti, ali potom Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu.**

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro zastonj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

* * *

BOŽIČNA DARILA

v staro domovino pošiljajo rojaki in rojakinje najrajše V GOTOVEM DENARJU. Posebno letos bodo božična darila iz Amerike tolikobolj dobrodošla in hvaležneje sprejeta, ker tam vlada pomanjkanje in silna draginja radi vojske.

5 kron pošljemo zdaj za.....$ .75
50 " " " "..... 7.20

100 KRON ZA $14.25

500 kron pa za $70.00

Pri teh cenah je poštnina že vračunana. Predno pošljete večjo vsoto pišite nam za najnižjo ceno, da Vam prihranimo denar. Pošiljatve in pisma naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
Joliet, Illinois.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 22. dec. — Polnočnico bomo zopet imeli letos v naši slovenski cerkvi sv. Jožefa, kakor smo jo imeli že tri prejšnja leta. V sledečem redu bodo sv. maše na Božični dan: Peta sv. maša opolnoči; tihe sv. maše ob 6. in 8. uri ter ob 9. uri za šolsko mladino; ob 10. uri pa bode zopet peta sv. maša. Cerkveni pevski zbor nam bo spet zapel nekaj lepih slovenskih božičnih pesmi.

— Polnočnico bodo imeli tudi jolietski Poljaki v svoji cerkvi Sv. Križa, prvikrat v petnajstih letih, in sicer bode polnočnica posvečena poljskim vojakom, ki se bojujejo v sedanji evropski vojni; za mir v Evropi in na Poljskem bodo molili pri sv. maši. Tem povodom omenjamo, da je predsednik Wilson te dni določil dan 1. januarja kot "Polish Aid Day" po vseh Združenih Državah v nabiranje dobrovoljnih prispevkov za podporo nesrečnim Poljakom v stari domovini, ki so po vojni najhuje prizadeti.

— Tudi bratje Hrvati in Slovaki bodo imeli v svojih odnosnih cerkvah polnočnico.

— "Naša kri". Kakor smo že parkrat poročali, uprizori Izobr. in podp. društvo "Triglav" prihodnjo nedeljo popoludne in zvečer v Sternovi dvorani igro "Naša kri", ki jo je spisal slavni slovenski župnik-pisatelj F. S. Finžgar. "Naša kri" je igrokaz v štirih dejanjih.

Osnutek igre, ki se godi leta 1813. na Gorenjskem, je na kratko sledeči: Vsled Napoleonovih vojsk do kosti oguljeni kmetje se branijo plačati novi davek; zato jim francoski častnik Renard zapove postaviti za armado par mladeničev, ki se pa vsi skrivajo po hribih ter delajo tujcem sto neprilik. Zaradi napada na vojaštvo se glasi najnovejši ukaz, da se morajo tekom enega tedna prijaviti vsi skrivači. Ko pa v dotični občini neznani zlikovci oropajo pošto in pobijejo dvojico Francozov, je mera jeze proti neposlušnežem in vstašem zvrhana. Vedoč, da dobi od generala Belottija pomoč le, ako gre posadki za življenje, se da Renard pregovoriti do zvijače: zahteva od župana Borštnika strogo kazen ali pa hčer Jerico. Hoteč rešiti sovaščane pred osveto in preverjena o smrti svojega fanta-kontrabanta, se dekle požrtvovalno odloči za zakon s častnikom. Kar ji prinese hlapec Matija šopek — pozdrav od njenega Štefana; Jerica očita Renardu laž in prevaro, on zvrača sleparstvo na hlapca; moško se spopadeta, Francoz odnese nevarno rano na roki. Dasi deklica po tej novici ostane zvesta prvotnemu ženinu, se častnik maščuje plemenito z odpuščanjem: svoje ljudi pošlje omagujočemu generalu na Ljubelj, sam ostane izročen vaščanom na milost in nemilost. Vendar ko začuje z gora samozavestno petje fantov-skrivačev, odjaha vkljub bolezni za odposlano četo.

Taka je vsebina igre na kratko. "Naša kri" je pristno domača, slovenska igra, ki nastopajo v nji ponosni fantje in kmetje, prave gorenjske grče, ki se ne uklonijo tuji oblasti. In ker so uloge v dobrih rokah, je pričakovati, da bo imela igra najlepši uspeh tudi pri nas v Jolietu. Med dejanji bo igral Hrvatsko-slovenski tamburaški zbor "Zora". Predstavi bosta dve: začetek ob 2. uri popoldne in ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 in 25c.

— Zopet umor v državni kaznilnici. V ponedeljek pozno popoludne je bil v državni kaznilnici v Jolietu kaznjenec Frank Harrod, 38 let star, obsojen v okraju Marshall zaradi tatvine in vloma, usmrčen po drugem kaznjencu, imenoma Jaspar Perry, starem 22 let. Oba kaznjenca sta delala v stolarnici. Sprla sta se nekaj, malo pred dokončanjem dnevnega dela, in ko sta z drugimi kaznjenci vred odhajala iz delavnice, je Perry udaril Harroda po glavi s stolovo nogo in mu prebil črepinjo, tako da je napadenec čez eno uro umrl. Morivec pride v januarju pred poroto in bo prejkone obsojen k smrti na vislicah.

— U. S. Steel Corporation, ki ima veliko tovarno tudi v Jolietu, je imela letos vsled vojne velikanske dohodke, ki znašajo nič manj nego $130,000,000. Zato bo razdelila med svoje uradnike, predstojnike departmentov, superintendente in nižje "bosse" v mesecu januarju posebne nagrade (bonuses) v približnem znesku $2,000,000.

— Začetek zime. Danes, dne 22. decembra, se po koledarju začenja zima. Včeraj je bil najkrajši dan v letu, solnčni vzhod ob 7. uri 36 minut in solnčni zahod ob 4. uri 30 minut. Z današnjim dnem prične solnce vzhajati vsak dan raneje. Mraza smo že imeli nekoliko, tako n. pr. je omidan kazal toplomer 6 stopinj nad ničlo, a zadnje dni še ni bilo prehudega mraza. Tudi snežilo je že parkrat. Vendar smo bili z dosedanjim poznojesenskim vremenom lahko prav zadovoljni.

Joliet, Ill., 21. dec. — S tem naznanjam, da je imelo naše društvo sv. Ane št. 534 Katoliških Borštnaric 12. decembra svojo glavno letno sejo in volitev novega odbora za leto 1916. Izvoljene so bile:

Marija Čulik, predsednica.
Marija Vraničar, podpredsednica.
Marija Flajnik, zapisnikarica.
Antonija Stanfel, finančna tajnica.
Ana Jerman, blagajničarka.
Ana Bolte, Ana Znidarsich in Mary Mahkovec, nadzornice.
Ana Sukle in Frančiška Težak, maršalki.
Katarina Butala in Lucija Koludrovič, vratarici.

Nadalje opominjam vse one članice, ki dolgujejo mesec ali več, da poravnajo svoj dolg najzadnje do 30. dec. 1915, ker ob tistem času bom zaključila bukve.

Vsem sestram voščim vesel Božič in srečno novo leto!

Antonia Stanfel, finančna tajnica.

Peoria, Ill., 20. dec. — Cenjeni g. urednik Am. Slov.! Odtod Vam javljam žalostno vest, da je umrl tukaj rojak Jernej Zabukovec, rojen v Starem trgu pri Ložu na Notranjskem, po kratki bolezni, star 61 let. Tukaj v Peoriji ima enega sina, Jakoba, kateri mu je preskrbel krasen pogreb iz tukajšnje angleške katoliške cerkve St. John na St. Mary's katoliško pokopališče. Nadalje zapušča tukaj v Ameriki še 2 sinova, Johna in Franka, katera sta zaposlena eden v Wisconsinu in eden v Michiganu. Nadalje soprogo Marijo v starem kraju, in dva sinova, Antona in Jožefa, katera se oba že od začetka vojne bojujeta za domovino. Rajnki je bil vzoren katoličan in tudi narodnjak, zato se nam še toli bolj težko zdi. Rajnkemu sveti raj in večno luč, in rodbini Zabukovec naše sožalje! **Poročevalec M. R. P.**

Willard, Wis., 19. dec. — Cenjeni Am. Slovenec: — Dosedaj smo imeli tukaj lepo vreme, 17. dec. je pa padlo za kakih pet palcev snega, tako da se lahko vozi s sanmi. Drva se kakor zadnjo zimo tudi sedaj težko prodajo, ker pride baje premog cenejši za kurjavo.

Tukajšnji rojaki se tudi dobro zanimajo za državljanske papirje, to je hvalevredno, ker postaja naša politična moč vedno krepkeja. Mnogo rojakov pride semkaj, ne da bi imeli prej državljansko pravico, ker se niso prej zanimali zanjo. Ko si ustanovijo svoj lastni dom, šele tedaj spoznajo, kolike vrednosti je državljanska pravica. Veliko vredno je pa to, da farmarji tukaj brez posebnih znanosti lahko dobijo drugi državljanski papir.

V dušnem oziru smo tukaj še vedno po starem. V Greenwoodu imajo duhovnika rodom Madžara, ki govori več jezikov, seveda ne slovensko, in to je za nas velika neprilika.

Ravno ko pišem te vrstice, sem se spomnil, da je naš vrli list Am. Slovenec glasilo Zveze katoliških Slovencev. Taka zveza je gotovo prepotrebna za naš slovenski narod v Ameriki. Zato bi moral biti vsaki zavedni Slovenec član te zveze, da bi tako pospeševali plemenito idejo.

V naši naselbini bi gotovo nam mnogo koristila podružnica take zveze, ker bi se v smislu zvezinih pravil dalo marsikaj koristnega storiti za eno ali drugo stvar. Posebno pa bi imeli nalogo skrbeti za cerkev, in s tem bi lahko imeli vsaj nekaj napredka v cerkvenem oziru, da ne bi šli vedno rakovo pot.

Koncem želim vsem čitateljem Am. Slovenca vesele božične praznike in srečno novo leto.

Frank Perovšek.

Sheboygan, Wis., 19. dec. — (Božične pravljice.) Marsikateremu silijo misli nazaj v mladostno dobo na vesele božične praznike. S kakšnim veseljem čakajo otroci, ko jim očetje začnejo prirejati božične jaslice! Oh, blažena leta nedolžnih otrok! Vi imate veselje brez težkih nadlog. I kaj pa pomenijo božične jaslice? O, dragi očetje širom naše nove domovine, to je velikega pomena. Kakor jaz, tako vi drugi se dobro spominjate veselega božičnega časa v stari domovini. Kakor se jaz spominjam dobro, ko so nam oče napravili v kotu za mizo božične jaslice. Najprvo smo molili sv. rožni venec v čast in slavo novorojenemu Kralju sveta. Katoliška cerkev nas spominja nazaj v preteklost 1915 let. Takrat se je rodil Jezus, naš Izveličar in Odrešenik sveta. Ta je bil Kralj vseh kraljev. Ko so pobožni pastirji pasli svoje črede na betlehemskih poljanah, prikazal se jim je angel in jim je oznanil veliko veselje. Rekel jim je: "Ne bojte se, oznanjam vam veliko veselje. Pojdite v Betlehem, in tam boste našli dete v jasli položeno." Tukaj vam je povedano vse o jaslicah in o veselju. Zatorej, dragi mi očetje širom Amerike, vi, ki ljubite svoje otroke, naredite jim veselje! Resnično, resnično vam povem, da boste napravili svojim otrokom največje veselje, ako jim napravite božične jaslice. Kajti otroci zelo ljubijo ta lepi božični spomin.

Žalibog, da se je to tako opustilo med našim narodom tukaj v ti novi domovini. V starem kraju skoraj ne dobimo hiše, da ne bi imeli v kakem kotu narejenih jaslic. Posebno je ta lepa navada po Tirolskem.

Tako sem bil pred 15. leti v neki jako zanimivi vasi, z imenom "Greden". Zakaj pa se meni zdi ta vas zanimiva? Zato, ker tukaj živi naš slovenski narod. Ko so pred 102. letoma ropali in požigali kruti Francozi, so se izselili iz južne Tirolske v naše kraje. Naselili so se okrog Škofje Loke. In iz tistih krajev so se naši Slovenci naselili v južnotirolske kraje. Bil sem pri nekem mojstru, ki se je pisal Potočnik. Bil je že star mojster. Ta mi je vedel povedati veliko o tamošnjih naseljencih. Bil je mojster kipar ali podobar (Bildhauer). Ta mi je pravil, kako ljubi tirolski narod božične jaslice, koliko jih je že on naredil za drag denar. Tam v tisti vasi so večinoma samo kiparji, ki znajo res prav umetno izklesati vsakovrstne kipe.

Zatorej vas prosim vse čitatelje(ice) tega lista, da si za spomin za vesele božične praznike napravite lep božični spomin: jaslice. Veseli bojo vaši otroci, vesel bo Jezus, naš pravični Sodnik. Kjer se bojo nahajale božične jaslice, tam bojo dobro verni stariši in veselo zadovoljni otroci. Ko boste to naredili, zapojte si kako veselo pesmico, na primer:

Že jaslice gotove so.
Zdaj vsi zapojmo slavo
Odrešeniku našemu,
ki dal nam vero pravo!

Rodilo se je v revščini
premilo Božje Dete,
da vodi nas v nebeški raj
iz revščine neštete.

Pri jaslicah zdaj vsak večer
v pobožnosti postojmo:
s pastirci "Čast in hvala Mu"
v ljubezni vsi zapojmo!

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem Slovencem! In Vas, g. urednik, pozdravim Vam vdani **J. P.**

SLIKE IN ČRTICE Z BOJIŠČ.

(Iz "Domoljuba".)

Vojakovo slovo—od padlega prijatelja.

Fran Fakuč, pri polku deželnih strelcev v južnih Tirolah, piše v spomin svojemu prijatelju, součencu in sočlanu izobraževalnega društva na Ustju pri Vipavi, Jožetu Gomizelju:

Skupaj sva poklic izbrala: prelepi kmečki stan. Skupaj sva se učila. Na cesarjev klic sva se za vedno ločila. Ti v Galicijo — jaz v Tirole. Tebe že pokriva zemlja češka; od zad[illegible] ran si tam večno zaspal, men[illegible] taka še usoda. Ljubi! Z Bogom in Marijo! Na svidenje nad zvezdami!

Lep zgled — lepo plačilo.

Bilo je v začetku vojske z Italijanom. Tudi v našo občino je prišlo vse polno vojakov. Bilo je ravno dan pred Sv. R. T. Poveljnik je bil major, rodom Čeh. Dobra duša. Veren in zelo izobražen gospod. Vse ga je spoštovalo. Takoj tisti dan, ko se je predstavil g. vikarju, je prosil dovoljenja, da bi drugi dan prišli njegovi vojaki skupno k sveti maši. Prišlo jih je res vse polno, za dve cerkvi; na čelu vrli major. Ves čas sv. maše je klečal pri obhajilni mizi, vtopljen v gorečo molitev, seveda v lep zgled in v veliko spodbudo vernikov.

Ostali so vojaki v občini približno tri tedne v veselem upanju, da morda ne bo treba na bojno polje. Nedaleč od tam se je čulo gromenje topov in videlo se je, kako so gorele hiše v oddaljenosti 1 in pol ure.

Nekega dne je bil povabljen na kosilo k takozvani "Officirsmesse" tudi g. vikar; šel je pa le na kavo. Ko gresta nato g. vikar in g. major domu — g. major je namreč stanoval v farovžu — pravi g. major vikarju: "Nekaj bi Vas lepo prosil, gospod vikar!" — "Prosim, kaj takega?" — "Dovolite mi, da pridem jutri k Vam k spovedi in k svetemu obhajilu!" — "Srčno rad ustrežem Vaši želji, gospod major, le pridite, kadar Vam je ljubo," mu odgovori g. vikar. Določena je bila šesta ura.

Drugi dan je g. major res prišel ob določeni uri. Opravil je spoved. Pred obhajilom je stopil k oltarju, odložil svoje vojaško orožje ter prav ponižno in ganljivo prejel Kralja vseh kraljev. Zopet prelep zgled! Ljudi je bilo vse polno v cerkvi; vse je bilo ganjeno do solz.

In glej! Že isti dan je prišel poziv, vsa divizija z majorjem mora v fronto! Vse je, seveda, obšla žalost in strah. Naš vrli major pride tedaj h g. vikarju, precej otožen. Poslovi se ter reče: "G. vikar, žalostna novica! Iti bo treba v boj. Malo težko mi je, ker ne vem, kaj nastane. No, pa naj bo, kar je božja volja; sem vesel le, da sem opravil, kar sem želel, in da imam ljubega Odrešenika pri sebi." In šel je blagi mož. Dva meseca je bil v jarkih in v boju. Toda nič hudega se mu ni pripetilo. Očitno varstvo božje! Lep zgled — lepo plačilo. Vedno zdrav in srečen. — Čigon.

Iz ujetništva.

Iz ruskega ujetništva se je vrnil Janez Jenko, doma iz Sore, in pripoveduje sledeče: "Ujet sem bil, ko so Rusi na nekem kraju prebili fronto in so tako prišli našim za hrbet. Obrnili so se in so se hoteli še prebiti, toda od vseh strani ogenj jih je primoral, da so se udali. Njemu je šrapnel prebil roko in ga ranil tudi na ramenu. Prepeljali so ga v Kijev, od tam v Moskvo, tudi v Petrogradu je bil. Roko so morali amputirati, ker predolgo zdravniške pomoči ni bilo. Hrano so imeli sledečo: Zjutraj čaj in pol funta belega kruha, ki je bil zelo dober. Opoldne juho in meso in pa en funt črnega kruha, ki je bil pa zelo težak, kakor iz zemlje, pa ní bil škodljiv in dosti tečen. Popoldne zopet čaj, zvečer pa juho in meso. Tako hrano dobivajo ruski vojaki in ujetnikom so dajali isto. Stregli so jim sanitejci, pa žene in hčere častnikov. Toda teh poslednjih strežba je bila le bolj na papirju kot v resnici. Rusi so se mu zdeli silno ponižni in boječi. Strežniki so se ujetnikov celo bali, če je kdo kaj pozabavljal, da ni kaj v redu. Dokler so Rusi zmagovali, so jim gospe nosile piškot in cigarete. Ko so pa začeli naši prodirati, so ti darovi izostali. Vojsko z Italijo so pozdravili z godbo in zastavami. Ujetniki so mislili tisti večer, da se je sklenil mir, vendar so kmalu iz časnikov izvedeli, kaj se je zgodilo. Časnike so jim donašali redno sanitejci. Bilo je sicer prepovedano, ali brali so jih vedno. Časniki so javno pisali, da so se ruski vojaki naveličali vojske in da se rajši dajejo ujeti, nego bi se vojskovali. Car je priobčil manifest v listih in je tolažil: "Nič se ne bojte! Mi bomo naredili nove topove in puške, pa bomo začeli vnovič vojsko, tedaj pa bomo osvojili nazaj to, kar so nam Nemci vzeli, in še enkrat toliko zemlje." Orožja je zelo manjkalo. Straže so bile brez pušk. Celi bataljoni so marširali v fronto brez orožja in so ga dobivali tam od padlih vojakov. Ujetnikom so vsakih 14 dni menjavali perilo. Sploh je ljudstvo silno dobro in pobožno. Vsak vojak, ki gre mimo cerkve, se prekriža, in vedno zvesto opravlja svoje molitve. Zimo res prenašajo, ali se vsak desetkrat bolj zavaruje, kakor pri nas. Prav vsak nosi kožuh, silne škornje in čez te obleče še klobučevinaste čevlje. Po sobah silno kurijo. To pripovedovanje je zanimivo, ker dokazuje, da se ujetnikom ne godi preslabo in dalje pobija bajke, da bi ruska zima naše vojake ujedla. Lažje prenašajo mraz nego Rusi in so bolj utrjeni.

RAZNOTEROSTI.

Odločna ženska.

V Krakovu je bila vesela družba pri [illegible]. Žena enega igravcev pride po[illegible]. Ta je izgubil vse, in nazadnje zastavi še svojo ženo in — izgubi. Oni, ki je dobil, se ji približa, a žena mu da par takih klofut, da pobegne. Nato pa vzame ona v roke svojega ljubeznivega moža in ga tako nabije, da so morali poslati po zdravnika.

Največja kuhinja na svetu.

Pariški bazar Bon Marche se odlikuje v tem, da ima največjo kuhinjo na svetu. Ta trgovska hiša preskrbljuje hrano za vse svoje uslužbence in teh ima do 4000. Naravno je, da se mora za tako množino tudi neobičajna množina jedi napravljati, in v to svrho služijo veliki aparati in razne priprave za brzo kuhanje. Najmanji lonec obsega 75 litrov, največji 375 litrov. Za zajutrk se potroši nič manj nego 7,800 jajc in do 750 litrov kave. Pri kuhanju je do 60 kuharjev in okoli 100 pomagačev.

Kako izveš, koliko let ima?

V nekem listu čitamo: "Recimo, da ima gospa X 35 let. Ona ti gotovo poreče, da ima 30 let. Vprašaj na to njeno intimno prijateljico, koliko let ima gospa X. Ta prijateljica ti hitro reče: 40 let. Razlika je torej 10 let. Razdeli 10 let z 2, najdeš 5. Dostavi 5 onim letom, katere ti je povedala gospa, pa izveš resnico.

Molčljiv admiral.

Pokojni admiral Roždestvenski, katerega ime je v tesni zvezi s pomorsko bitko pri Čužimi, je imel pridevek: molčljiv admiral. Bil je tako molčljiv, da ni za časa vsega potovanja baltiške flote v Tihi Ocean spregovoril z nobenim ni besedice o tem, kaj da misli in kake nade ima o eventuelni bitki. Ta molčljivost je konečno častnike razburila, da so ga vprašali, čemu da vedno tako uporno molči. Roždestvenski pa je tudi dalje dosledno molčal.

Visoko nadstropje.

Francozi so poslali na dvor angleškega kralja Jakoba I. jako nerodnega poslanika, ki ni poznal prav nobenega takta, osebno pa je bil velikan. Nevoljen vpraša kralj slavnega filozofa Bacona Verulamskega (1561—1626): Kaj mislite o novem poslaniku? — Jako velik je in lepo rejen, pravi filozof, izogibajoč se odgovoru. — Ne mislim tako, kaj mislite o njegovih duševnih zmožnostih? — Veličanstvo, nekateri ljudje so taki kot večnadstropne hiše, najvišje nadstropje je navadno najslabše in pa najklaverneje opremljeno.'

Najbogatejši mož v Avstriji

je danes baron Albert Rotschild, katerega premoženje znaša 11 milijard 126 milijonov 594,673 kron. Če računamo od te svote samo po 4odstotne obresti, znaša to na leto okroglo 440 milijonov kron, to je na dan nad en milijon 200 tisoč kron, na uro nad 50 tisoč, na minuto 833 in na sekundo 13 K. Ko bi imel to bogastvo kak škof ali kaka cerkev, bi brali to v vsaki številki socialdemokraških listov, na vsakem socialdemokraškem shodu bi slišali o bogastvu "mrtve roke". Rotschild je pa — jud. Sicer je pa ta bogataš pravi revež. Njegov najstarejši sin je v blaznici, najstarejša hčerka je neozdravljivo gluha, a najmlajši sin se je ustrelil.

Rekord v kajenju.

Rekordi in tekme v kajenju niso nič novega. Leta 1860 se je posrečilo nekemu možu, da je pokadil v 11 urah 50 cigaret; nek prebivalec mesta Robaix pa je pokadil v 12 urah nič manj kot 86 cigaret, ne da bi čutil kakih posebnih slabosti. Pojav najnovejšega časa pa je samoumor potom tobaka. Nekemu Dancu, zelo ekstremnemu človeku, je prišlo na misel, zaviti svoje duševne bolečine v dim kot jih marsikdo utaplja v dimu. Pokadil je na dan 300 cigaret. To je počenjal 2 in pol leta, na kar mu je bilo tobaka preveč ter je umrl. Nek gospod iz najodličnejših budimpeštanskih krogov je nekega dne spoznal, da stoji pred neizogibnim gospodarskim polomom. Da bi zasigural obstanek svoji številni družini, zavaroval je svoje življenje pri številnih zavarovalnicah; čez deset mesecev nato je umrl. Dognalo se je, da se je sistematično zastrupljeval s tem, da je vsak dan pokadil 56 cigaret. Potreboval je 17,005 cigaret, da ga je dohitela smrt.

60,000 jajc

je imel spravljenih neki trgovec v Homutovu na Češkem ter čakal, kdaj bodo cene najvišje. Politična oblast je pa blago kratkomalo zaplenila.

Prva hranilnica in posojilnica

v Avstriji še ni tako stara, kakor bi si kdo mislil. Ustanovila se je šele leta 1819 (4. oktobra) na Dunaju. Ustanovniki so položili 8000 goldinarjev, kateri denar je jamčil nalagateljem denarja. Danes je vloženih v tej hranilnici 516 milijonov.

Kašelj in hripavost

prideta z mrzlim vremenom, ter jih je težko odpraviti. Njihovo zdravljenje zahteva hitre pomoči in rabo kakega zanesljivega zdravila.

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severov Balzam za Pljuča) se rabi pri zdravljenju prehlada, kašlja, hripavosti, vnetja sapnika in oslovskega kašlja že preteklih pet in trideset let. Je zelo izborni tešilni pripravek. Njegovo rabo priporočamo vsim — mladim in starim, otrokom in odraslim. Cena 25 in 50 centov.

"Imel sem hudi kašelj," piše g. Frank Vacha, iz Elk River, Minn., "ter sem kupil steklenico Severovega Balzama za Pljuča in predno sem ga porabil celo steklenico, je kašelj popolnoma izginil. Jaz sem 63 let star ter se zdravega počutim."

Kupite SEVEROVE PRIPRAVKE od vašega lekarnarja.

Zavrnite nadomestitve. Ako vas lekarnar ne more založiti, naročite jih od nas.

ZAPEKA, medla glavobol, omotica, jetrne pritožbe, zlatenica in žolčnica se vdajo zdravljenju, ako se rabijo kakor navedeno v navodilu

SEVERA'S Liver Pills (Severove Jetrne Kroglljice). Cena 25c.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Iz malega raste veliko!

Resničnost tega pregovora je neovrgljiva. Ako želite imeti kaj za starost, začnite hraniti v mladosti. Mi plačamo po

3%—tri od sto—3%

na prihranke. Z vlaganjem lahko takoj začnete in to ali osebno ali pa pismeno. Vse uloge pri nas so absolutno varne. Naša banka je pod nadzorstvom zvezne vlade.

Mi imamo slovenske uradnike.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital in rezervni sklad $400,000.00.

ROBT. T. KELLY, predsednik
CHAS. G. PEARCE, kasir

SLAVNOZNANI

SLOVENSKI POP

proti žeji - najbolje sredstvo.

Cim več ga piješ tembolj se ti priljubi.

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIVO

To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott St. Joliet, Ill

Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

—Pri Kranjski deželni banki je podpisal III. vojnega posojila knezoškof ljubljanski, g. dr. A. B. Jeglič, dodatno k svojim prijavam za to posojilo v zneskih po 400,000 in 5000 K še nadaljnjih 600,000 K, tako da znašajo sedaj vse njegove prijave 1,005,000 K.

— Pri ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, kot oficijelnem subskripcijskem mestu je subskribiralo 672 strank v celoti 10,544,300 K 5½ odst. tretjega avstrijskega vojnega posojila.

— Izgube 17. pešpolka. Dne 1. nov. sta padla poročnika Hercog in kadet dr. Ecker. Ranjen je bil že tretjič stotnik 17. pešpolka Viktor pl. Kanisius.

— Prepovedane razglednice v inozemstvo. Razglednice, ki predstavljajo mesta, mestne dele, kraje, pokrajinske slike, vojaško važne objekte, prometne in narodnogospodarske naprave, posebno pozornost vzbujajoče stavbe in spomenike v monarhiji, se ne smejo več pošiljati v inozemstvo.

— Žrtve na srbskem bojišču. Koncem okt. je na srbskem bojišču padel junaške smrti 35 let stari oženjeni Franc Debevc iz Leskovca. Zapustil je poleg očeta ženo in blizu dveh let staro hčerko Frančiško. Vse obžaluje zgodnjo smrt vrlega moža. — Na srbskem bojišču je padel nadporočnik v rez., nadzornik delavske zavarovalnice v Trstu Jožef Stepec.

— Odlikovan je podlovec Reitz Fr. pri c. in kr. lovskem batal. št. 7. z veliko hrabrostno srebrno svetinjo I. razr., sin Alojzija Reitza, urarja v Novem mestu.

— Iz ruskega ujetništva so se oglasili uredništvu "Slovenca": Henrik Valenčak, iz Zapotoka pri Kanalu; Iv. Sedevčič iz Bate; Josip in Alojzij Koršič iz Pevme; Josip Fabjan in Josip Perko iz Podgore. Njih naslov: Paratski zavod, Kazanjska gubernija, Rusija. — Nadalje se nahajajo v ruskem ujetništvu: Žitnik; Sporer z Dolenjskega; Oder iz Bohinja; Alojzij Kastelic iz Zaloga; Franc Verbič, doma pri Kranju; Špunt Martin, iz Rateč, Gorenjsko; Ivan Nadov, iz Lokavca; Franc Zalokar z Gorenjskega Matevž Bradeško, z Dolenjskega, Josip Glavič, Potočarska vas; Franc Lužar, Št. Jernej; Tavčar, Grosuplje; Alojzij Pisker, Ljubljana; Anton Stucin, doma blizu Škofje Loke; mesar Jamnik, Škofja Loka; Novak. Od 27. dom. polka; Franc Kotnik, prej trgovski pomočnik pri Štupici v Ljubljani; Ignacij Bolko, Anton Suban, Kristan Slokar, Rudolf Kočevar, Julij Homeljak, Peter Homeljak, vsi doma iz Lokavca na Primorskem; Anžič Vincenc, Štepanja vas; Alojzij Češen, pek pri Žužku v Ljubljani; Ignacij Vavpot iz Konjic; Belič z Viča; Kalan, nečak preč. g. prelata Kalana, Škofja Loka. Od 87. pp.: Lapornik Karol, iz okolice Trbovelj, Levič Mihael iz Celja; Bovha; Žonta; Dečman, čevljar, Celje; Škvarc; Bratič; Vidic; Florijan Drolc, doma blizu Celja. Od 97. pp.: narednik Tomšič Anton iz Postojne, ranjen v nogo; Matjašič, doma blizu Vremskega Britofa, ranjen v nogo; Kretič Ivan iz Vipave, živi v Trstu; Kramar, učitelj, Gorica; Rebernik, Idrija; Kravanja, trg. pom. v Trstu; Franc Bulko, Lokavec; Štefan Pavšič, Grgar, Primorsko. Od 7. lov. bat.; August Erat, Bled; Sever, mizar v Rožni dolini. Od 20. lov. bat.: četovodja Orter Franc (?); četovodja Mažgon iz Idrije; Hrenrik Bratuš, doma pri Vipavi; Anton Podrekar iz Istre. Od 47. pp.: Anton Šramel, Jurij Hafner in Breznik, vsi doma blizu Maribora; Borin Peter iz Ptuja. Od 7. pp.: Peterlin Gabrijel in Andrej Ogris, doma s Krškega. Od 4. dom. p.: Franc Šenk, Kokra, Gorenjsko.

— Veliko število laških ujetnikov so 10. nov. zopet peljali skozi Ljubljano na ljubljanski grad.

— Umrli so v Ljubljani: Janez Orehek, užitkar-hiralec, 77 let. — Antonija Vičič, gojenka trgovskega tečaja, 16 let. — Maks Brčan in Fran Podreka, pešca. — Jurij Zeleniansky, honvedski pešec. — Hubert Mueller, poddesetnik. — Edvard Komar, delavec, 44 let. — Danica Puhar, rejenka, 4 mesece.

— Iz ruskega ujetništva se je oglasil pekovski mojster iz Kranja Fran Megušar. Ujet je bil dne 11. maja. Sedaj je pomočnik pri nekem pekovskem mojstru. Zdrav je, godi se mu dobro in želi vsem znancem in prijateljem, da bi se še srečno videli. Pozdravlja vse.

— Junaška smrt. Narednik g. Janko Ramovš sporoča: V velikih bojih na južnem bojišču, ki se vrste vsak dan, je padel 3. nov. Slovenec desetnik Dragotin Orehek. Pokojnik je bil dober in hraber vojak. Pri velikem navalu Lahov na naše postojanke se je pokojnik zelo hrabro boril. Da reši svojega dobrega in hrabrega stotnijskega poveljnika, plane kakor srdit kevšku in bije po sovražniku. Ravno ko mu kaže njegov poveljnik, naj se malo zakrije, prileti dež krogel in Orehek se v glavo zadet zgrudi na tla. Njegovega poveljnika je krogla ranila na roki. Vsi smo bili žalostni, ko smo zvedeli za Orehkovo smrt. Vsem Slovencem v ... polku ostane v nezabnem spominu kot najboljši tovariš.

— Odlikovana brata stotnika. Brata Viljem in Rudolf Franke, oba stotnika, sinova umirovljenega orožniškega stražmojstra Franketa, sta bila oba ranjena in oba odlikovana. Starejši, Viljem, 21. pešpolk, je že od začetka vojne na bojišču. Še iz prvih bojev v Srbiji ima kroglo v desnem stegnu, kljub temu služi sedaj na italijanski fronti ter je bil za svoje zasluge pred sovražnikom odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem III. razreda z vojno dekoracijo. Drugi brat, Rudolf, 19. domobr. pešpolk, je bil v bojih v Galiciji že dvakrat ranjen in za svojo hrabrost odlikovan s Signum laudis in z vojaškim zaslužnim križcem. Sedaj leži težko ranjen v bolnišnici v Pragi.

— Umrl je za ranami, dobljenimi v Voliniji, četovodja 15. pešpolka Franc Fabjan, uslužbenec tiskarne Tiskovnega društva v Kranju. — Umrla je tašča g. c. kr. poštnega koncipista v Gradcu dr. Fr. Janžekoviča, gospa Marija Smuk, bivša posestnica in mlinarica v Samušanih.

— Ranjen je bil enoletni prostovoljec Jožef Gašperšič iz Krope na Vernih duš dan v levo roko na laškem bojišču.

— Umrli so v Ljubljani: Fran Faschnig, domobranec. — Wendel Bayer, četovodja. — Anton Koutsky, črnovojniški pešec. — Alojzija Zupančič, čevljarjeva vdova, 72 let. — Rozalija Kokošin, bolniška devica, 36 let.

— Umrl je 2. nov. v deželni bolnici Lovrenc Ložar, užitkar pri sinu Antonu, posestniku v Brestu št. 24, občina Tomišelj, v starosti 59 let.

— Železničarja umrla. Dne 10. t. m. sta umrla v dež. bolnici Jožef Rotsch, 37 let stari sprevodnik drž. železnice iz Sp. Šiške, rodom Čeh in domačin Anton Jerman, 62 let star delavec v skladišču juž. železnice, stanujoč na Sv. Petra cesti 38.

— Kap zadela je dne 9. nov. popoldne v Figovčevem hlevu na Dunajski cesti znanega ljubljanskega postopača Edvarda Komarja.

— Umrli so v Ljubljani: Marjeta Križelj, mestna uboga, 89 let. — Aleksander Balint, Josip Wadkerti, Lajos Szilagyi, Marcin Talarzik, Matija Zamuda, Sandor Sahi, Fran Sammer, Vincenc Ramboušek, Jakob Jay, pešci. — Alojzij Štefančič, ubožič, 44 let. — Ivan Tomat, stolarski pomočnik, 56 let. — Alfred Kristen, topničarski desetnik. — Josip Lapuh in Fran Takacs, pešca.

— Kako so ujeli morilca in roparja Zupeta. O tem se še poroča: 30. okt. med 8. in 9. uro zvečer sta dva moška na cesti med Sušicami in Dobindolom napadla Antona Spreitzer iz čermošniške občine in mu uropala 6 K. Eden roparjev da je imel puško z nataknjenim bajonetom, drugi je bil neoborožen. Napadenec ju vsled teme ni mogel spoznati. Oboroženi ropar je bil najbrže orožniški morilec Martin Zupet iz Zaboršta, okraj Krško, tembolj ker so Zupeta naslednji dan v onih krajih videli in spoznali. 4. nov. se je pokazal Zupet v Hrastu in Skremljevcu ter izpraševal po hrvaški meji. Orožniki iz Suhorja so nato s pomočjo nekaj civilnih ljudi, oboroženih z lovskimi puškami, takoj priredili pogon za morilcem do hrvaške meje. Tam so naslednje jutro ujeli Zupeta blizu kraja Buliši; dobil je tri strele sekanca ter ni mogel dalje bežati. Ko so ga prijeli, so našli pri njem dva revolverja 6 in 9 mm kalibra, tri žepne nože, magacin patron, pet žepnih ur, pet srebrnih urnih verižic, zlato žensko urno verižico, kratko častniško verižico Double, dva zlata poročna prstana, štiri druge zlate prstane s kamni, dve usnjeni denarnici, 340 K gotovega denarja in rožni venec.

— Umrl je 5. nov. v deželni bolnišnici Ivan Šešek, delavec pri vinskem trgovcu Petru Štepic, stanujoč na Glincah št. 32, v starosti 49 let. Nedavno se mu je bil zvalil sod na desno roko in mu jo močno poškodoval.

— Umrl je Franc Melliwa, višji gozdar kneza Windischgraetza.

— Umrl je na Dobrovi Josip Zorc, posestnik, mlinar in žagar, po domače Malnarjev oče.

— Nesreča na železnici. Železniški uslužbenec, dvajsetletni Jožef Zupančič, je šel dne 1. novembra po železniški progi, da bi nastopil nočno službo v čuvajnici pri Gradacu. Nesreča pa je hotela, da je padel ravno, ko je prihajal vlak. Glavo je sicer še odnesel, toda noge so mu ostale pod vlakom, ki mu je razmesaril desno nogo, levo pa odtrgal pri kolenu. Prepeljali so ga v bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji.

— Zanimiva razsodba. — "Vino neobhodno potrebno." C. kr. okrožna sodnija v Novem mestu je pod predsedstvom c. kr. dvornega svetnika Žmavca v navzočnosti c. kr. dvor. svetnikov Bučarja, dr. Krauta, dr. Furlana razveljavilo razsodbo okrajne sodnije v Kostanjevici, s katero se je posestnik M. B. oprostil obtožbe prestopka po par. 14.-1. ces. naredbe z dne 7. avgusta 1915, štev. 228 dr. z Javni obtožitelj je bil dr. Kremžar. C. kr. okrožna sodnija v Novem mestu je izdala razsodbo, da je M. B. kriv, da je prodal J. K. 250 litrov vina po 70 vin. liter, torej zahteval (prej je bilo vino po 40 do 50 vin. liter) čezmerno ceno ter ga je obsodila na 50 K denarne kazni. Zgoraj omenjena okrožna sodnija je v razsodbi navedla naslednje razloge: "Prvosodna oprostilna sodba temelji samo na nazor, da vino ni neobhodno potrebna reč. Ta nazor je pomoten. Sodno notorno je, da se na Dolenjskem prideluje vino skoro pri vsaki hiši in se rabi za navadno domačo pijačo. Vino tvori bistveni del hrane za delavce, ki sploh nočejo na delo priti, če ne dobe vina. Ker je tukajšnje ljudstvo prepričano o krepilni moči vina, ga je šteti med neobhodno potrebne reči. Podani so v obtoženčevem ravnanju zakoniti znaki prestopka po par. 14.-1. ces. nar. in je krivdorek utemeljen."

— Povišanje davka na žganje. Današnja "Wiener Zeitung" objavlja cesarsko odredbo, ki poviša davek na žganje zopet za 40 vin. za liter alkohola. Žganje je zdaj obdavčeno z 2 K za liter alkohola v nižji in z 2 K 20 vin. v višji postavki (ekskontingent). "Wiener Zeitung" objavlja dalje ministrsko odredbo o ustanovitvi centrale špirita in ministrsko odredbo, ki uvaja najvišje cene denaturiranemu špiritu.

ŠTAJARSKO

— Za kanonika lavantinskega stolnega kapitelja v Mariboru je imenoval cesar špirituala č. g. Rudolfa Janežiča.

— Smrtna kosa. Umrl je v 71. letu svoje dobe na Dunaju g. Matija Skrajnar, inspektor c. kr. južne železnice v p., posestnik svetinje za 40letno zvesto službovanje. — Umrl je v Mariboru gostilničar Avgust Jeres, star 66 let. — V Radovljici je umrl Jožef Račič, star 74 let.

— Profesor Ant. Rabuza padel. Kakor poročajo privatne vesti, je na italijanskem bojišču padel, zadet od granate, prof. Ant. Rabuza, rez. kadet. Prof Rabuza je poučeval na samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju. Njegovemu sluge je granata odtrgala roko.

— Umor in samoumor. V neki kavarni v Ptuju je črnovojnik August Wolf s štirimi streli iz revolverja ubil 25letno plačilno natakarico Terezijo Wohlgemuth. Wolfa so aretirali, nakar se je ponoči v zaporu obesil na jermen iz čevljev.

— Umrl je v Karlovcu vojak celjskega pešpolka, Hladin Franc, 33 let star, Marijedobje, Štajersko.

— Železniška nezgoda v Štoreh. "Marb. Ztg." poroča, da sta 5. novembra zjutraj na postaji Štore zadela skupaj osebni in tovorni vlak. Štiri vagoni s petrolejem so se popolnoma razbili in petrolej se je zlil v mimo tekočo Voglajno. Ranjenih je bilo menda tudi 5 oseb.

— V Gradcu je umrl domobranec infanterist Vincenc Pleničar.

— Deset sinov pri vojakih. Pišejo: Vdova Alojzija Drolc iz Špitaliča, o kateri so poročali v 233. številki "Slovenca", da ima šest sinov pri vojakih, ima v resnici deset sinov pri vojakih. Nekaj starejših je že oženjenih in imajo svoja gospodarstva. Od desetih bratov je bilo sedem že potrjenih in so služili v cesarski suknji, zadnji trije so bili pa letos potrjeni in vpoklicani. Samo najmlajši, Ignac, je sedaj doma, ker je vsled mnogih prošenj matere, županstva in sosedov dobil začasen dopust, da pomaga materi pri gospodarstvu, ker je bila ostala popolnoma sama. Zanimivo je, da je mati Alojzija Drolc povila deset otrok — same fante in vse spravila kvišku, da so sedaj vsi vojaki. Takih slučajev gotovo ni mnogo.

—Umrl je dne 1. novembra ponoči v Celovcu c. in kr. polkovnik v p., bivši poveljnik 73. pešpolka, vitez Franc Jožefovega reda, imejitelj vojaškega zaslužnega križca itd., g. Karl Wilde, po dolgem bolehanju.

— Odlikovanje. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 11. gor. top. p. Aleksander Hrašovec.

— Iz nemškega Gradca. Ob zavzetju Niša po Bolgarih je bil Gradec v zastavah; raz mestne hiše je plapolala prvič slovenska bolgarska zastava.

— Padla na bojišču. Radislavci pri Mali Nedelji. Komaj je minilo mesec dni, ko je na južnem bojišču padel Alojzij Zmazek, šele 20 let star, in spet je došla vest, da je 22. oktobra padel mladenič Janez Farkaš, star 24 let. Zadela ga je granata. Bil je vseskozi mirnega in treznega značaja, vse ga je ljubilo in spoštovalo. Služil je pri domačem pešpolku. Lansko leto je odšel na severno bojišče, kjer se je skoro celo zimo bojeval v Karpatih, bil je tudi ranjen v nogo in moral je iti v bolnišnico. Ko pa je okreval, se je zopet podal na severno bojišče. Ko je Italijan napovedal vojno, je bil premeščen na italijansko bojišče. Ob novem letu sta si na bojišču z mlajšim bratom Francem, ki je prišel za njim, podala roke in si voščila srečno novo leto in srečno vrnitev v svojo domovino. Solze so njima stopile v oči iz ljubezni, ko sta se v daljnem kraju našla. Tamkaj sta skupaj spala, se skupno bojevala ter Ruse preganjala iz Karpatov, dokler ju ni bolezen razločila. Sedaj sta bila obadva na južnem bojišču, ali žal, da nista bila skupaj. Še isti dan je Janez pisal svojim starišem dve karti, predno je šel v boj, kjer je izdihnil svojo mlado dušo.

— Smrt na bojiščih. Iz Dramelj. V Galiciji je padel Jakob Jesenek iz Dobja in menda tudi Jurij Kalšek, na italijanskem bojišču pa četovodja Lovrenc Lorgar iz Razborja. — Od 18. oktobra naprej slišimo neprenehoma grozno gromenje topov z italijanske strani. Dne 29. oktobra ponoči je dvakrat brez odmeva strašno zahrumelo, toda ne od groma, ampak kakor od bombe ali razpočene mine.

— Štajerska domobr. pešpolka iz Gradca in Maribora lahko štejeta dan 11. novembra za svoj častni dan. Silovito so navalili Italijani na Kras, ali ta dva polka sta s svojim ognjem preprečila nešteto italijanskih naskokov. Na bataljon stotnika K., opetovano odlikovanega junaka mariborskih domobrancev, so jurišali Italijani popoldne petkrat, naši Mariborčani so jim klicali iz tisoč grl "Avanti!" ali Italijani so prišli "avanti" samo toliko, da so imeli prav velike izgube.

KOROŠKO.

— Padel je na soški fronti trgovec A. Bibitsch iz Beljaka.

— Koroška infanterija se je odlikovala v bojih za Kraško planoto posebno 26. dan bitke, to je bilo dne 12. novembra. Italijani so naskakovali z vso silo, in sicer so poslali v boj svoje sveže infanterijske čete. Kakor je Napoleon pošiljal staro gardo, da odloči konec boja, tako so mislili tudi Italijani, da dosežejo s svojo gardo. z berzaljeri to, česar niso mogli doseči aktivni polki in polki mobilne milice tekom 25 dni. Ali ne berzaljeri, ne druge čete niso nič pridobili. Zopet so bili lovci naših planinskih dežel, ki so odbijali sovražnika, in poleg njih koroška infanterija.

— Iz ruskega ujetništva v Ugliču je dobil urednik celovškega "Mira" od dr. Janka Kotnika sledeče pismo: Dragi g. urednik! Vaše dve karti sem prejel. Srčna hvala za domovinske pozdrave. Sedaj je vsaka črka, napisana iz daljne domovine, polna življenja in zlata vredna. Daj Bog skoraj konec in blagi mir! Varujte mater domovino, da je ne najdemo raztrgane in onečaščene, kadar se vrnemo v njeno slad ko naročje. Telo je zdravo, srce pa bolno od velikega hrepenenja po domovini. Srčno pozdravlja vse znance in prijatelje dr. Janko Kotnik.

PRIMORSKO.

— Bombe iz aeroplana v Rihembergu. Dne 31. oktobra je metal laški letalec v Rihembergu v smeri na vas Polje bombe. Padlo je več bomb, ki pa so popolnoma izgrešile svoj cilj. Eksplodirale so v vinogradih in klestile trte silovito. Vsa vas je bila polna dima. Letalo, ki je prebarvano v obliko velike trikolore, so naši obstreljevali.

— Hišo je porušilo. V Kronbergu pri Gorici je laška granata porušila hišo — last bivšega kronberškega organista in načelnika Orla Hvaliča. Lastnik hiše se nahaja skoraj že od početka vojne v srbskem ujetništvu.

— Dr. Rybarž, ki je bil nekaj časa v bolnišnici, je ozdravel in zapustil bolnišnico. Povrnil se je v službo — na novo službeno mesto.

— V Kobaridu je bil od Lahov interniran urar in lovec Uršič p. d. Sokič. Internirana je tudi krčmarica Volaričevka iz Idrskega.

— Križevi pot kraških beguncev. "L' Eco del Litorale" poroča, da se je dne 9. nov. peljalo mimo Dunaja v Steinklamm 700 slovenskih beguncev iz kraških vasi. Na dunajskem kolodvoru so jim dame Rdečega križa požrtvovalno nudile okrepčil ter razdelile med nje 200 odej in 100 rut ogrinjalk, pri čemer so se posebno ozirale na otroke in starke. List nadaljuje: Bili so to bedni begunci in o njih se je moglo reči s psalmistom: "Euntes ibant et flebant": Šli so in jokali! Ubogi ljudje! Zaspani in z razbolenimi udi so bili že polegli. Majhni otroci, pokriti s cunjami, so ležali na sedežih, večji pod njimi, dojenčki pa na policah za prtljago, matere in stare matere pa so čepele po tleh. Samo ubogi starci so bdeli sedeči na konceh klopi, tihi in potrti gledalci tolikega gorja, neme priče trpke usode, ki je zadela njihove drage. Izraz nepopisne žalosti se je mogel čitati na njihovih obrazih, preje zagorelih od solnca, sedaj mršavi in bledi od trpljenja. Vedni napadi oslovskega kašlja, ki jih je navadno spremljal jok bednih bolnih otrok, so delali te žalostne prizore, če mogoče, še bolj pretresljive. Starci so pripovedovali, da so bili preje nekaj časa v Amstettnu in Oberhollabrunnu, kjer so dobro živeli, ker so si lahko sami kuhali hrano, kakoršne so bili vajeni doma, in imeli so tudi priložnost za delo in zaslužek. Iz teh krajev so jih bili premestili v barake v Gmuend, kjer je bilo razmeroma dobro, a za malo časa. Drug odlok jih je odpravil v Bruck ob Litavi; tu so morali spati na golih klopeh in ležiščih. Sedaj znova mučno potovanje nasproti neznanemu: Bog daj, da bi prišedši v Steinklamm ne morali vsklikniti: "Tribulationem et dolorem inveni!"

— Dopisnica iz Italije. Gdčna. Erna Leban piše svoji prijateljici: Mi se nahajamo že od 11. junija v Benečiji, in sicer v Trblju (poldrugo uro od Soče). Doma nismo bili več. Le seboj nismo vzeli ničesar. Zdravi smo vsi. Tu je več Roncijcev in iz gorskih sosednjih vasic. Nekateri so raztreseni po raznih krajih Italije. G. kurat O. Medveš in g. župan Al. Perše sta blizo Neapolja. Vsi upajo na srečno svidenje.

— Umrl je v Trstu g. Karol Živic, star 24 let.

HRVATSKO.

— Cirilica. Bosanska vlada je za vse oblasti, vse urade in zavode določila izključno rabo latinice in prepovedala rabo cirilice. V cirilici pisane vloge smejo uradi pač vsprejemati, reševati jih pa morajo v latinici. To velja tudi za občinske urade, trgovsko in odvetniško zbornico ter podobne korporacije. V šolah je rabiti izključno latinico, samo pri pravoslavnem veronauku je še dovoljena cirilica.

—Zaplenjen je imetek mostarskega odvetnika dr. Dušana Vasiljeviča, kateri se sedaj nahaja v inozemstvu ter je član "Jugoslovanskega odbora" v Londonu.

— Samoumor. V Zagrebu se je na tamošnjem pokopališču obesil neki Josip Sušnik, rojen l. 1851.

— "Hrvatski Pokret", glasilo srbohrvatske koalicije v Zagrebu, je ustavljen z motivacijo, da s svojim pisanjem ogrožuje interese vojskovanja.

Tudi ukor.

Oče sinu: "Pusti slikarijo. Že 42 let si star, pa še nobene slike nisi prodal. Ko je bil Rafael v tvojih letih, je bil že pet let mrtev."

FIRE INSURANCE.
Kadar zavarujete svoja poslopja zoper ogenj pojdite k
ANTONU SCHAGER
North Chicagi Street
v novi hiši Joliet National Banke.

J. C. Adler & Co.
priporoča rojakom svojo
Mesnica
Telefon 101. JOLIET, ILL

E. H. STEPANOVICH
edini hrvatsko-slovenski pogrebnik,
9251 E. 92 St., S. Chicago, Ill.
Tel. S. Chicago 1423.
Rent. tel. S. Chicago 1606.
Ambulanci in kočije, ter avtomobili za vsako prigodo in vreme.

DR. A. MATIACA
Slovenski Osteopatični
ZDRAVNIK
413 Cass Street (nad Crystal teatrom)
JOLIET, ILL.
Je izkušen in licenciran od državne zdravstvene komisije in ima posebne priprave za uspešno zdravljenje kroničnih in zastarelih boleznih z modernimi električnimi sredstvi.
Uradne ure — dnevno 9—12, ob ponedeljkih, sredah, četrtkih in sobotah 2—5 in 7—8; ob nedeljah 10.—12.

Chi. Tel.: Office 658, Res. 1441R
Uradne ure:
9—12 a. m. 1—5 and 7—8 p. m.
Ob nedeljah od 10. do 12.
Dr. S. Gasparovich
Dentist :: Zobozdravnik
Joliet National Bank Building
4th Floor, Room 405.
JOLIET, :-: ILLINOIS.

John Grahek
...Gostilničar...
Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržim najboljše smodke.
Prodajam tudi trdi in mehki premog.
TELEFON 7612.
1012 N. Broadway JOLIET, ILL.

CHARLES D. DIBELL
ADVOKAT—LAWYER
Soba 503 Woodruff Bldg., Joliet
CHICAGO PHONE 245:
Kadar imate kaj opravite s sodnijo obrnite se k meni.
Govorimo slovenski jezik.
Kolektujem in tirjam vsako vrstne dolgove. Alipa se oglasite pri
M. J. TERDICH, 1106 Chicago St.

Dr. Richter's Pain Expeller
zoper revmatizem in trganje bolečine in otrpnelost členkov in mišic.
Pravo zdravilo je v zavoju, kakoršnega vidite na sliki.
Zavrnite vsak zavoj, ki ni zapečaten s Anchor Trade Mark.
25c in 50c vseh lekarnah ali pa pišite ponj naravnost na
F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington Street
New York.

Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3., KRANJSKO.
Denarnega prometa koncem l. 1914 je imela 740 MILIJONOV KRON. VLOGE znašajo nad 44,500,000 kron, REZERVNI ZAKLAD PA 1,330,000 KRON.
Vložen denar obrestuje po
4½ %
brez vsakega odbitka.
Za VARNOST denarja jamči REZERVNI ZAKLAD, STROGA KONTROLA OD VLADE IN CELA MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA s vsem svojim premoženjem, vrednim do 50 MILIJONOV KRON. VSAKA IZGUBA denarja — tudi za časa vojske — je IZKLJUČENA.
Denar pošiljajte po POŠTI ali kaki ZANESLJIVI BANKI. PRI BANKI zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO V LJUBLJANI" in NE v kako drugo manj varno šparkaso". HRANILNICI PA TAKOJ PIŠITE, PO KATERI banki dobi Vaš denar.

430 STRANI OBSEGA
Veliki Slovensko-Angleški Tolmač
prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebina knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja.
Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec.
Cena knjige v platnu trdo vezane je $2.00, ter se dobi pri:
V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na letc.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

CERKVENI KOLEDAR.

26.	dec.	Nedelja	Štefan, muč.
27.	"	Pondeljek	Janez, evang.
28.	"	Torek	Nedolžni otročiči.
29.	"	Sreda	Tomaž, škof.
30.	"	Četrtek	David, kralj.
31.	"	Petek	Silvester, p.
1.	jan.	Sobota	Novo leto. Obr. G

NEDELJA PO BOŽIČU.

Pravo vstajenje delavčevo.

Tu in tam mi je prišla v roke kaka velikonočna številka tega ali onega delavskega lista. V njej je bilo navadno mnogo besed o vstajenju delavstva. Današnji evangelij pa pravi o novorojenem Zveličarju, da je On postavljen v vstajenje mnogim. Ako je bil Jezus v vstajenje mnogim, je bil to gotovo delavskemu stanu in temu prav posebno.

Vsak je na tem svetu dolžan delati. Preden je še človek grešil, je delal. Obdeloval je raj. Seveda je bilo delo takrat sladko in prijetno in bilo je brez truda. Pozneje je postalo delo težavno in vtrudljivo, a vendar je bilo častno. Ko se je pa človeštvo obrnilo od Boga k stvarem in je postalo malikovalsko, so se tudi delavske razmere spremenile. Mogočnejši in krepkejši narodi so se vzdignili proti slabotnejim, ki so postali sužnji svojih zmagovalcev.

Človeštvo se je cepilo v dva nejednaka dela. Eden si je pridržal zložna in častna opravila, drugemu pa je vsilil težavna in naporna. Odtod razlika mej opravili slobodnih in sužnjev. Stanje sužnjev je postajalo od dne do dne žalostneje. Oni so delali, ne da bi imeli od dela najmanjšega dobička, izvzemši pičle hrane in priproste obleke. Vsa poljska, hišna, obrtna opravila so opravljali sužnji. Ako je kdo bil suženj, je ostal suženj celo življenje in tudi njegovi otroci so se rodili in ostali so sužnji.

Ne moremo si misliti žalostnejšega življenja od suženjskega. Ubogi suženj ni bil gospodar ne svojega dela, ne svojega življenja. Da, šli so celo tako daleč, da so odrekali sužnjem celo človeške pravice, ker so smatrali sužnja le še kot stvar ali reč, nad katero sme slobodno razpolagati gospodar. Suženj umetnik ni smel razpolagati se svojimi umotvori, da, še več, suženj, oče, ni smel razpolagati se svojimi otroci, katere je smatral gospodar sužnjev kot svojo lastnino, ali boljše rečeno kot svoje premično premoženje. Govori se dandanes mnogo o napredku in izobrazbi. Mi pa pribijemo z ozirom na napredek in izobrazbo to le sicer čudno resnico: Čim večji je bil napredek in čim večja je bila izobrazba kakega naroda, tim žalostneje so bile pri tem narodu suženjske, ali delavske razmere.

Tako je ravnalo paganstvo se suženjstvom. Ako pa rečem paganstvo ne menim samo paganskih kapitalistov, marveč tudi paganske modrijane in postavodajalce, izmej katerih so prvi odrekali v svojih postavah suženstvu vsaktere pravice, slednji pa so znanstveno skušali dokazati, da suženj sploh nima nobenih pravic, da niti one narave nima, kakor slobodni človek, da bogovi skrbe le za slobodnega človeka, za sužnja se pa ne zmenijo.

Krščanstvo je napovedalo boj paganstvu in z njim tudi suženjstvu. Krščanstvo ne pozna razlike mej slobodnim in sužnjem, uči marveč, da smo vsi brez izjeme bratje mej seboj. Res, da delamo še razliko mej nehlapčevskimi opravili in hlapčevskimi. Toda ta razlika je le v imenu, ker hočemo z imenom hlapčevska opravila označiti ona, ki otrudijo bolj telo kakor duha in so vsled tega v nedeljah in praznikih prepovedana.

Taka dela so bila pri paganih sramotna, pri nas pa so častna, saj jih je sam Jezus Kristus počastil z delom svojih rok! Ko je izbiral apostole, jih je izbral iz nizkega delavskega stanu. Uboštvo je bilo pri paganih sramotno. Zveličar pa je dal uboštvu s tem, da je radovoljno uboštvo postavil mej evangeljske svete, prav posebno dostojanstvo.

Srednji vek je preveval popolnoma krščanski duh. Prav v tem veku, katerega imenujejo sovražniki cerkve temnega, so bile delavske razmere najboljše. V koliki časti so bile takrat delavske zadruge! Kako lepo, družinsko, očetovsko, je bilo razmerje mej mojstrom, pomočnikom in vajencem. Koliko veljavo so imele te zadruge tudi v javnem življenju! Delodajalec in delavec so jedli pri eni in isti mizi in vživali so eno in isto jed. Kdaj so se te razmere poojstrile? Ali ne takrat, ko je jel pešati duh krščanstva? Ali ne tedaj, ko se je začel šopiriti duh sebičnosti in nevere? Ali ne takrat, ko se je zlata zapoved Gospodova "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe" zavrgla in izpakedrala v nekrščansko načelo: ljubi samega sebe, bližnjega pa le v toliko, kolikor je to tebi koristno.

Jezus je postavljen v vstajenje mnogim tudi dandanes. Delavske razmere se bodo zopet zboljšale, kadar se bo dala Jezusovim naukom njih veljava, kadar bo postala zopet splošna zapoved: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!"

REV. J. P.

SOCIJALISTOVSKA ZAROTA.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

Naroden samoumor.

(Nadaljevanje.)

Te tiskovine lažejo, ko pravijo, da bo človek imel v Marxovi državi ves nebeški blagoslov. Do tega zaključka pa pridejo z napačnimi dokazi, katere ne morejo dokazati. Ne glede kako lepo slikajo življenje socijalistični listi, nas pač ne bodo dobili pod rudečo zastavo. Ne njihove laži in pretiravanja, ne njihova pravična obsodba današnjih krivic, nikak socijalizem, nikaki napačni in neizpolnjivi pogoji nam ne morejo pokazati, da bi Marxova država ozdravila današnje rane in da bi bila komu v korist. Verovati tem listom bi bilo ravno isto, kakor kupovati ničvredna zdravila, ker niso druga pomagala.

Marxovci pa ne razširjajo svojega vpliva s tem, da širijo svoje tiskovine, ampak tudi s tem, da pišejo članke za nesocijalistične liste.

Svojo delavnost kažejo tudi z izdajo knjig, lističev, katere pišejo, da krožijo med ljudstvom in spodkopavajo vladno podstavo. Ker se taka dela najdejo celo v javnih knjižnicah, kjer jih vsakdo lahko dobi, podpira država svoje sovražnike z mogočnimi orožarnicami, kjer se hrani orožje za tiste, ki bodo nekoč postali narodni izdajalci.

Socijalističen uspeh je odvisen največ od tega, koliko vpliva si bodo pridobili po šolah, kolegijih in vseučiliščih. Ker smo že omenili njihovo delovanje med mladino, naj še spregovorimo nekaj besedi o kolegijih in vseučiliščih.

Medkolegijalna Socijalistična stranka ima šestinštirideset socijalističnih društev s knjižnicami, predavanji in obilo poslušalcev. Od vseh ameriških vsučilišč, kakor Harvard, Yale, Princeton, Columbia, Barnard, Amherst, Brown, Pennsylvania, Michigan, Wisconsin, Kansas, Missouri in Chicago, gredo vsako leto na konvencijo. Harry W. Laidler, organizovatelj socijalističnih podružnic in tajnik Medkolegijatne socijalistične stranke, pravi, da dajo radovoljno vsa vseučilišča svoje dvorane obiskujočim govornikom, prenočujejo društva in jim puste, da pišejo v njihova glasila.

Vse to ne potrebuje še razlage. Če se to revolucijsko razširjanje ne neha kmalu, bo stranka kmalu postala tako močna, da bo nevarna celemu narodu.

Socijalisti pa so se vrgli z vso silo še nekam drugam, namreč na tiste ljudi v Združenih državah, ki ne govore angleško. Če je le koga lahko preslepiti, je priseljenca, ker misli, da imajo že prav, ker so v Ameriki rojeni in znajo angleško. Naši ponižni ljudje si takoj štejejo v čast, da se je "en tak" ponižal in govoril z njimi. Iz strani 69, "Proceedings of 1910 National Congress of the Socialist Party", zvemo, "da je amerikansko ljudstvo le narod priseljencev. Amerikanstvo šteje le nekaj rodov. Tujci so vedno igrali imenitno ulogo v obrtnem in političnem življenju. Več kakor deset miljonov ljudi živi v Združenih Državah, kateri niso bili tukaj rojeni. Največ izmed teh je delavcev, kateri še sedaj govore, pišejo in berejo v svojem jeziku.

Kapitalistična moč vedno deluje proti socijalizmu s politiko in takozvanim vzgojevalnim delovanjem, po cerkvi; ta se dviguje proti organizovanemu delavstvu.

Socijalisti se morajo resno potruditi, da vničijo ta vpliv in pridobe tuje delavce s svojo propagando.

Socijalistična stranka ima podružnice pri vseh ali skoro vseh. Nekaj teh podružnic je doseglo visoko stopnjo moči in velik vpliv med ljudmi njihove narodnosti...

Te podružnice delajo na drug način kakor stranka kot taka. V vsakem kraju imajo ljudi drugačnega značaja, kateri žive v drugačnih duševnih in gospodarskih razmerah. Njihovi ljudje najbolj razmuejo propagando med svojimi rojaki. Stranka naj da tem, ki negovore angleško, kar največ svobode in naj jim posebno pomaga prinjihovi propagandi.

Socijalistična stranka se tako zanima za inozemce, da je pri paradi na majnikov dan, leta 1913, delila listke z napisom "Žene, postanite državljanke"; in spodaj: "Če hočete postati volilke, vedite, da morate biti državljanke. Ne odlašajte! Pridite v naturalizacijski urad socijalistične stranke prihodnji torek zvečer in pomagali vam bomo, da postanete državljanke." Samo ob sebi se razume, da jim hočejo pomagati, ne samo, da postanejo državljan, ke, ampak tudi revolucijonarke.

18. maja 1912, je May Wood-Simons priporočil na narodni konvenciji socijalistične stranke priporočilo ženskega narodnega odbora, da se pouči o socijalizmu hišno gospodinjo, ženo na farmi, učiteljice, tujerodne žene in žene v tovarni. (The Call, New York, 19. maja, 1912.)

Delavnost narodnega socražnika se kaže povsod. Navedli bomo le nekaj zgledov.

Več tisoč številk lista "Appeal to Reason", prvega socijalističnega lista, gre v vojašnice in na bojne ladije.

Na narodni konvenciji v Indianapolisu, leta 1912, je delegatinja Kate Sadler povedala, kako so se socijalistični odseki ustanovili na bojnih ladijah kako je imela seje za pomorščake ob nedeljah popoludne v Bremerton, Washington. "Organizovali bomo fante za socijalistično stranko" je rekla in konvencija je glasovala, da se sprejme resolucijo. ("The Call", New York, 17 maja, 1912.)

Kdor je zadnja leta skrbno bral liste, je moral opaziti, kako so socijalisti lagali in varali s pismi, katere so dajali v dnevnike, da bi se tiskali za prosveto, da bi pokazali, kaka imenitnost je socijalizem.

"The Call" v New Yorku, 23. marca, 1913, pravi, da je srečen človek, kateri lahko razširja socijalistične nauke z govorom; dvakrat srečen je pa tisti, kateri jih razširja z govorom in pisavo. Ryan Walker seveda lahko to stori z govorom, pisavo in sliko, kateri se moraš smejati, če te preje ne začne trebuh boleti. Slike, katere Walker pošilja v "The Call", "Coming Nation" in "Appeal to Reason", so posneli vsi socijalistični listi celega sveta, na Angleškem, Škotskem in Avstraliji. Vpliv imajo povsod ravnoisti. Socijalistični risarji so storili največ dela za razširjanje med vsemi delavnimi člani. Smejejo se kapitalizmu, neumnemu delavcu. Delavci pravijo, naj zavrže svojo neumnost in kapitalistično neumnost. Ker zasmehujejo kapitalista, ker kažejo, kako slaboten je, delajo prve korake k temu, da se ga oproste. Tako toraj "The Call".

Socijalisti tako žele dobrega vspeha, da so začeli pisati gledališke igre, delajo filme za kinematografe, kjer kažejo zlo in zlorabo današnjega časa. S tem hočejo reči, da v socijalizmu ni nikakega trpljenja in ne krivice.

Če toraj pogledamo to razširjanje, mora vsak dober in pošten človek vstati in z vso silo delati, da se ustavi rudeča kuga, katera se razširja po vseh Združenih Državah.

(Nadaljevanje sledi.)

KAKO PRAZNUJEJO BOŽIČ IN NOVO LETO NA BULGARSKEM.

Spisal prof. Anton Bezenšek v Sofiji.

Na celem Balkanu se smatra Božič — kakor po celem krščanskem svetu— za največji praznik v letu. Bulgari mu pravijo "Koleda", a Makedonci obično — kakor mi Slovenci — "Božik", t. j. mali Bog — Božič.

Katoličani v Bulgariji praznujejo Božič skupno z zapadnimi katoliškimi narodi. A pravoslavni Bulgari se drže starega koledarja, katerega štetje je za 13 dni nazaj; tako da pade Božič sicer na isti datum, t. j. 25. decembra, a mi imamo tedaj že praznik sv. treh kraljev — in od početka tega stoletja celo en dan pozneje.

Katoličani po mestih praznujejo Božič tako, kakor je v navadi na zapadu pri mestjanih. Po katoliških vaseh, kakršnih je v plovdivskem okraju kakih deset, se Božič praznuje s posebno svečanostjo.

Iz Plovdiva sem se o Božiču rad podal nekoliko let po redu na deželo, povabljen zdaj od tega, zdaj od onega katoliškega župnika (kapucina). Posebno se z veseljem spominjam na Božič v veliki vasi Seldžikovo. Ta vas leži 26 kilometrov severno od Plovdiva blizu podnožja Srednje gore v lepi rodovitni ravnini. Vas šteje nad 300 hiš in ima 2350 prebivalcev, med katerimi je blizu polovica katoličanov.

Ob kraju vasi blizu rečice Piklje stoji čedna katoliška cerkvica, obdana s širokim dvorom, v katerem se nahaja skromno župnišče in šola. V istem dvoru si je napravil o. Hieronim, ki je bil tam župnik pred kakimi 15 leti, jako lep vrt za rože, a po dvoru rastejo visoke topole in po brajdah se vijejo vinske trte. Vse to je obdano z visokim zidom še iz turških časov, ko je bilo obzidje potrebno zaradi varnosti.

A najglavnejši predmet v tem dvoru je visoki zvonik, kateri je bil postavljen pred dvema desetletjema in je dobil v poslednjem času ubrane zvonove, katerih glas se posebno na sveti večer tako milo razlega po široki ravnini. Tisto noč je zvonik razsvetljen z mnogimi lampijoni in tudi rakete se spuščajo iz njega.

Vrata cerkvenega dvora so na sveti večer odprta in pobožno ljudstvo prihaja okoli 11. ure, ko se začne zvonenje in razsvetljava, od vseh krajev velike vasi v večjih in manjših gručah s svetilnicami v Cerkev. Tik pred cerkvijo je velik lesen križ, spomin na sv. misijon, kateri se je pred leti tukaj obhajal. Vsakdo, predno stopi v cerkev, poljubi ta križ; ravnotako stori vsakdo, ko pride iz cerkve. Posebno je lepo videti otročiče, katere starši dopeljejo h križu, kako nežne otročje rokice objemajo drevo sv. križa in ga pobožno poljubljajo.

Ta prizor sem vedno rad gledal od blizu in izrekel g. župniku svoje občudovanje zaradi tega lepega običaja, kakršnega še drugod nisem videl.

Vsak obiskovalec cerkve prinese s seboj malo preprogo (takšno kakor je pri nas navadna pri postelji) pa jo pogrne po tleh in poklekne nanjo. V cerkvi vse kleči (klopi nimajo v cerkvah) med celo sveto mašo, samo pri evangeliju vstanejo.

Na koru pojo moški glasovi ob spremljevanju harmonija. V Seldžikovem imajo — mimogrede povedano — krasen harmonij, izdelan v Lavrenčičevem zavodu na Vrhniki. Kupil ga je o. Hieronim, kateri zna sam izvrstno igrati nanj in je izboren pevec. On je rojen Plovdivčanec, kjer je petje sploh v cislih, tako da se je tam osnovalo že pred 15 leti prvo pevsko društvo. Kadar pa on mašuje, ima organista, fanta iz domače župnije, ki obenem vodi cerkveno petje.

Na sveti večer me je lepo petje v skromni cerkvici jako dirnolo. Vse je tiho okoli v prirodi, čuje se le zvonenje iz sosednje župnije Duvanlija, oddaljene samo pol ure hoda, kjer imajo res krasno cerkev in lepo ubrano zvonenje. S tem zvonenjem se strinja seldžikovsko v prijetno harmonijo, katera se dopada tudi onim, ki danes še ne praznujejo rojstva Kristusovega, namreč pravoslavnim sovaščanom, kateri pa žive sicer v najboljšem soglasju s katoličani.

V takih vaseh z mešanim prebivalstvom imajo besede angelove na sveti večer še posebno vzvišen pomen: "In terra pax hominibus bonae voluntatis", t. j. mir ljudem na zemlji, kateri so blage volje. Ljudem, ki govore isti jezik in obdelujejo polja kot sosed do soseda, ako jih tudi deli vera, ni boljšega vodila priporočati, kakor omenjene vzvišene besede, katere so peli angeli ob rojstvu Kristusovem: mir in blago voljo!

Tega božjega navodila se tudi drže tamošnji prebivalci, zato žive med seboj vedno v prijateljskih razmerah.

Omeniti je še en lepi običaj v nekaterih katoliških cerkvah plovdivske nadškofije. Vas Hambarlijska, kjer je dekanija, pod katero spada seldžikovska župnija, šteje 183 hiš in 1170 prebivalcev, ki so vsi katoliške vere. Pri cerkvi imajo tako ubrano zvonenje, kakor je znabiti redkost na deželi med Slovenci. Prijazna cerkev stoji na malem griču in je vidna iz Plovdiva. Vaščani se pečajo s poljedelstvom, živinorejo in prideljujejo tudi rožno olje na svojih z rožami posajenih poljih, ki imajo lepo solnčno lego ob podnožju Srednje gore. O božičnem času se pase pod onim milim podnebjem tisoče ovac, kakor so jih pasli na betlehemskih poljanah ob času Kristusovega rojstva. V spomin na to prinašajo ovčarji k polnočnicam mlada jagnjeta, ki prav glasno blekečejo okolu cerkve. Po končani službi božji jih pa darujejo dekanu za božično darilo. Takšno darilo mu je seveda pri njegovih pičlih dohodkih dobro došlo. A meseca maja mu daruje vsak kmet po nekoliko kapljic finega rožnega olja, katero je zaradi svoje prijetne dišave visoko cenjeno po vseh večjih evropskih mestih. To sta dva glavna dohodka duhovnika — v obeh je nekaj romantičnosti — za dotično župnijo. En liter rožnega olja skupaj spraviti, to je že prav lep letni dohodek; kajti navadno stane en liter ali kilogram 800 do 1000 frankov (levov), kakršna je pač letina.

Na leto se proda iz Bulgarije rožnega olja povprečno za štiri milijone frankov. Največ se ga proda na Francosko: blizu za poldrugi milijon na leto. Tudi v Avstrijo gre na leto za kakih 30,000 frankov rožnega olja.

Po cerkvah časih jako lepo diši po rožnem olju, posebno kadar ga prinašajo k blagoslovu. Tudi o Božiču se širi prijeten rožni duh po cerkvah in po stanovanjih, ki so praznično opravljena, tako kakor da si v cvetočem rožnem vrtu — sredi zime.

Katoličani tudi lepo praznujejo v svojih hišah božične praznike dva do tri dni. Ob teh časih je navada iti v poset k vsem sorodnikom in prijateljem, kjer sprejemajo goste s sladkim t. j. iz kakega sadnega soka in sladkorjem napravljeno mezgo in s čašico "rakije" (slivovke, vinskega žganja ali konjaka).

Od vsake hiše gre starešina častitat župniku in mu nese kakšno darilo, kakršno je bilo znano tudi v prejšnjih časih na zapadu pod imenom "calendaticum". Tako je tukaj že običaj od starih let do danes. A pri onih slabih dohodkih, ki jih sicer imajo tukajšnji katoliški župniki, so nekako odvisni od blage volje in darežljivosti svojih župljanov.

Tako torej cenjeni čitatelji vedo, kako praznujejo Božič katoličani v Bulgariji.

Naj jim povem še zdaj, kako praznujejo pravoslavni Bulgari svojo "Koledo".

Glavni obred, ki se vrši zvečer pred koledo, je zažiganje "budnika". To je velik smrekov ali hrastov panj (štor), katerega nalašč za to v gozdu posekajo. Na domačem ognjišču, kakršno je videti na deželi v glavni sobi vsake hiše, se zažge tisti panj takoj ko se stemni in potem pazijo, da ga ohranijo gorečega celo sveto noč. Zato okolu ognjišča sedeči domačini vedno udarjajo po panju, da švigajo iskre iz njega, ter ga obračajo, da ne ugasne.

Vsa rodbina bedi ali je budna celo noč, in zato se pravi sveti večer pri Bulgarih in drugih južnih Slovanih "budni večer" ali "budna noč", t. j. noč, v kateri se ne spi. A onemu panju pravijo Bulgari "budnik", Srbi in Hrvati "badnjak"; oboje je istega korena. "Na badnjak" se pravi pri poslednjih dan ali večer pred Božičem, t. j. ko "badnjak" gori na ognjišču.

V budnikov žar mečejo v nekaterih krajih na Bulgarskem zlat denar, kar pomeni srečo v bodočnosti.

Namesto panja se peče na drugih krajih kruh, imenovan "bogovica" na katerega se narede razna okrašenja, ki spominjajo na posel, s kakršnim se peča hišni gospodar; n. pr. motiko, orało, živalsko glavo itd.

Dne 25. decembra se praznuje koleda. Posebno svečano se obhaja ta praznik v zapadni Makedoniji. Mladeniči si pripravljajo že nekaj dni poprej posebne pisane palice, imenovane "koledarke", a tem mladeničem, ki jih nosijo, pravi ljudstvo "koledari". Sredi noči od 24. na 25. decembra se odpravi nekoliko mladeničev pod vodstvom starčka, katerega spoštujejo vsi vaščani, na pot po vasi. Med potom zažiga starček pripravljeno in privezano na kolu slamo, seno, trstiko, turščevino itd. ter zakliče, kadar vzplameni ogenj, zajedno s "koledari": "Koleda, babo (stara mati), koleda!"

(Konec prih.)

Predsednik:.....Dr. Jakob Seliškar, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Podpredsednik:.....G. Josip Dunda, 704 Raynor ave., Joliet, Ill.
Tajnik in duhovni vodja: P. Kazimir Zakrajšek O. F. M., 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.
Blagajnik:.....Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Vsa pisma, pristopnina naj se naslavlja: "Zveza Katoliških Slovencev", 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Moje blago bo najboljše, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

AJDOVA MOKA

Najboljša ajdova moka

SVETOVNE TVRDKE

FOSTER BUCKWHEAT & FLOUR COMPANY

Iz najčistejše ajde na najčistejši način zmleta v najčistejših mlinih na svetu.

Naprodaj v Jolietu, Ill.

SAMO PRI SLOVENSKI TVRDKI:

JOSIP SITAR

Grocery and Meat Market

801-803-805 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Kam vlagate Vaš denar?

Je-li vlagate Vaš denar v banke, ki špekulirajo z bondi in delnicami?

Vaš denar je najbolj na varnem, ako ga vložite v banko, ki posojuje izključno samo na prvi mortgejč; torej na sigurnost. Naša je edina banka v Pittsburghu, ki se ne spušča v nikake špekulacije, marveč vsak cent, ki ga naša banka posodi je vknjižen na prvi mortgejč.

Mi plačujemo našim vlagateljem

po 5% obresti

in jamčimo absolutno sigurnost.

Ako hočete, da bo Vaš denar sigurno in varno naložen, poslužite se sigurne banke.

Pittsburgh Deposit & Title Co.

331 FOURTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Inozemski oddelek: ANTON ZBAŠNIK, manager.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. **Sedež: JOLIET, ILL.** Vstanovljena 29. novembra 1914 Inkor. v drž. Ill., 14. maja 1915

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.
Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

1. Stephen Kukar, Joliet, Ill.
3. Josip Težak, Joliet, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Podrejeno Društvo za Družbo sv. Družine se sme ustanoviti v katerembodi mestu države Illinois s 8. udi obojega spola.

D. S. D. sprejema moške in ženske za ude v Društva iz vseh krajev od 16. do 55. leta. Ob pristopu plača vsak član(ica) en dolar v rezervni sklad.

IZPLAČUJE SMRTNINE $250.00 ali $500.00 dedičem umrlega člana popolno vsoto takoj po sprejemu in sicer še isti dan, ko so vse tozadevne listine v redu in sprejete v gl. uradu.

IZPLAČUJE ODŠKODNINE, katere je deležen vsak član(ica), in sicer:

Za popolno izgubo vida na enem očesu vsoto $100.00;
za popolno izgubo vida na obeh očesih vsoto $250.00;
za izgubo ene roke nad zapestjem vsoto $100.00;
za izgubo obeh rok nad zapestjem vsoto $250.00;
za izgubo ene noge nad členkom vsoto $100.00;
za izgubo obeh nog nad členki vsoto $250.00;
za izgubo najmanj štirih prstov ali cele dlani ene roke vsoto $50.00;
za izgubo najmanj štirih prstov na eni nogi ali stopala vsoto $50.00;
za zlomljeno hrbtenico vsoto $100.00, če je ud za vedno nezmožen za vsako delo.

IZPLAČUJE ZA OPERACIJE, česar je deležen vsak član(ica) in sicer se izplača vsota $50.00 za enkratno operacijo na slepiču (appendicitis) in za enkratno operacijo na kili ali vtrganjem.

Za poškodnine in operacije se ne pobira rednih mesečnih asesmentov, temveč razpiše gl. tajnik na vse člane(ice) primeren asesment kadar je treba izplačati poškodnine ali operacije za ta sklad, da se pokrijejo poškodnine in izplačila za operacije.

Vsak član(ica) je deležen vseh dobrot in pravic (po dne 1. maja 1915), ki jih daje D. S. D. takoj ko je bil pravilno sprejet v katero Podružnico in D. S. D. Poleg tega plačujejo Društva bolniško podporo.

Člani(ice) plačajo sledeči asesment z ozirom na starost ob pristopu in z ozirom na vsoto zavarovalnine:

Za $250.00: Razred.	Starost.	Asesment.	Za $500.00: Razred.	Starost.	Asesment.
1	16—20	18c	1	16—20	35c
2	20—25	20c	2	20—25	40c
3	25—30	23c	3	25—30	45c
4	30—35	25c	4	30—35	50c
5	35—40	28c	5	35—40	55c
6	40—45	32c	6	40—45	63c
7	45—50	38c	7	45—50	75c
8	50—55	45c			

Poleg tega plača vsak član(ica) še 5c na mesec za stroške.

Joliet, Ill., 20. dec. — (Vabilo.) Vsi člani našega velikega in bujno rastočega društva sv. Družine št. 1 D. S. D. v Jolietu se tem potom vabijo na letno sejo tega društva, ki se bo vršila prih. nedeljo 26. dec. v šolski dvorani, in sicer se otvori seja točno ob 1. uri popoldan.

Pri našem društvu ni kazni in nihče člana ne sili pod kaznijo, da bi moral priti na letno sejo, zato na tem mestu samo vabimo članstvo na letno sejo, da bi vsak prišel, ako mu le mogoče. Ako bratsko vabilo ne dovede članov na sejo, jih tudi kazen in grožnje ne bi smele.

Na letni seji bo več važnih stvari za reševanje. Lahko se sklenejo nove točke za pravila in upravljanje društva v prihodnjem letu. Če komu katera točka pravil ne ugaja, ali da bi morda kaj pravilom rad dodal, naj se pripravi s svojim predlogom in pride na letno sejo, da se zadeva pridene pravilom, ker le na tej seji se sme članstvo pravil dotekniti ali ista preminjati, ker med letom so pravila nepremenljiva in se mora vsak ravnati po njih kljub točkam, ki bi morda komu ne ugajale.

Na letni seji v nedeljo 26. dec. bo tudi volitev odbora za leto 1916. Vsak član naj pride in bratski sodeluje, da se izvolijo v odbor taki člani, ki bi vsem in celemu društvu največ koristili med svojim službovanjem tekom leta. Na odboru je največ ležeče pri vsakem društvu, če isto napreduje ali ne. Ako so odborniki delavni in varčni se med letom da veliko storiti in privarčevati blagajni, če pa se nihče ne briga potem ni napredka ne v enem niti v drugem oziru.

Radi teh in še morebitnih drugih važnih zadev, ki pridejo na program seje, se je vsak član(ica) bratski vabljen, da se te seje gotovo udeleži, ker le v slogi je moč in le v tem je napredek, če vsi člani(ice) sodelujemo.

Prvo leto poslovanja našega društva se zaključi ta mesec. Vsak član in članica naj blagovoli poravnati svoje prispevke za to leto še ta mesec, da bodejo knjige čiste za predložitev nadzornikom.

Koncem tega prvega leta našega društva smo lahko ponosni na svoje delo. Imamo že nad 450 članov(ic) in imamo že tako močno blagajno, da je veselje, dasi smo že več totakov izplačali podpore članom, vendar raste blagajna vsak mesec. Naše društvo je po številu članov(ic) največje. V enem letu je prekosilo vsa druga društva, ki so že nekatera stara nad 25 let. To je znak, da se veliko lahko stori v enem samem letu, če se člani in članice zavzamejo in skupno delujejo za večjo rast in napredek.

Na prihodnjo sejo torej blagovolite priti vsi, ako le mogoče.

Vsem članom(icam) D. S. D., zlasti pa onim pri našem društvu želim vesele božične praznike in srečno ter zdravo Novo leto 1916.

Geo. Stonich, predsednik.

Chicago, Ill., 16. dec. — Pri seji našega društva sv. Družine št. 9 D. S. D. v Chicago, Ill., zadnjo nedeljo smo imeli volitev odbora za bodoče leto. Izvoljeni so bili:

Predsednik John P. Pasdertz,
tajnik Anthony Verbiščar,
blagajnik Michael Brinc,
zastopnik John Verbiščar.

Naše društvo še vedno počasi napreduje. Imamo že vse lepo urejeno.

Kdor želi pristopiti naj se zglasi pri podpisanem.

Vsem članom in članicam D. S. D., posebno onim pri našem društvu v Chicagi želim vesele božične in novoletne praznike.

Ant. Verbiščar, tajnik,
2105 Coulter St., Chicago.

Književnost.

Čas, mesečnik za poduk, izobrazbo in napredek, prinaša v svoji decemberski številki sledeče bogato in raznovrstno gradivo: A) Pesmi: Duša in Miha — Kdo — Ljudje — Cesarska — Volčji napredek — Današnja morala— Čemu mi poješ — Kaj je Pegaz? B) Pripovedni del: Biseri iz svetovne književnosti: Aladdin ali čudovita svetilka — Iz astronomije — Iz geologije — Znanstvena kokošjereja — Ali bo kazalo iti po vojski v staro domovino? — Nekaj podatkov iz Indije — Iz nanaravoslovja: Čebela in njene koristi— Stališče Ameriških Slovencev v sedanji vojni — Organizacija Slovenskega časnikarstva — Osem Mohamedanskih zapovedij — Jetika — Vnetje slepiča— Pravilno dihanje da dolgo življenje — Vojna odlikovanja — Nekaj resnic iz Francoščine — Kako ločite dobro blago od slabega — Prava gorkota v stanovanjih — Kako moraš jemati zdravila — Odkod imamo številke — Nekaj za vsacega — Iz upravništva.

Silvin Sardenko:

TRIKRAT ENAJST VOJNIH.

Po narodnih motivih.

XVI.

"Smrt na bojišču nebesa odpre."

Čez Duklo vodi pot,
po poti hodi polk.
Nad Duklo čaka smrt;
na licih mir in molk.

Pod Duklo v marmor bel
urezan spomenik:
Na rami težek križ
drži Odrešenik.

Ob njem žari pozdrav:
"Po križu do neba."
Vojakom strah in up
v očeh zablesketa — — —

XVII.

"Daleč čez gore naša vojska gre."

Davi smo strelci šli ob svetišču.
Zarja na gori mirno je spala,
zarja iz cerkve milo sijala —
čudežen žar na večnem ognjišču.

Naši spomini — romarji tihi
romajo v cerkev z gorkimi vzdihi:

"O naredite konec prepirom!
Tam za gorami, tam za gorami
jokajo se družine za nami.
Angeli božji, pridite z mirom!"

Angeli božji, ali ste čuli? —
Spet so preveč topovi zarjuli.

XVIII.

"Prišlo je črno dekle, da črno jamo odpre."

Dolgo. Menda že deseti dan
kakor krt je v rovu zakopan.
Nima kruha, nima ga požirka.
V žepu tesna ura repetirka
trka, trka kakor bela smrt,
tiha tkalka tke mrtvaški prt.
Ali v možu jasen up se vname,
izpred srca drobno pismo vzame—
sladko pismo kakor šopek rož:

"Ljubi mož!
"Glej! Odšla je grenka ura moja,
da odšla bi skoraj tudi tvoja.
Naša lipa ziblje cvet dehteč,
jaz pa sinka: nisem sama več.
Tvoj v obraz je — ves je v rožnih krasih.
Moj v oči je—ves je v solzah včasih.
Kaj sem tožna mislila si spet:
da si ranjen, mrtev ali vjet?
Piši, piši in me utolaži!
V strahu čakam kot na smrtni straži..."

Temna pesem. Divji ptič šrapnel
krvožejno mimo je pripel.
Mož se skloni. Ves obraz uho— — —
Čitaj! Ti si varen pod zemljo.
Spet se dvigne s pismom iznad rova.
Čita:

"Letos polna blagoslova
žitna njiva je kot gozdič zlat:
pri kozolcu zmanjkalo bo lat.
Šimeljna so vzeli nam dragonci
— ej, kako se nesel je pokonci —
Hlapec Primož nam omaga skor,
dekli Mani sem zaprla dvor.
— In še nekaj. Stari Bajt se ženi.
No neveste danes so poceni... —
Pridi, pridi kmalu, ljubi mož!
Piši, kadar pismo to doboš.
Dva pozdrava sprejmi preiskrena:
Sinek tvoj in tvoja Magdalena."

In še dvakrat, trikrat bral je spet
sladko pismo kakor rožni cvet.
Droben list je zganil čez kolena.
In srce nareka:

"Ljuba žena!
"Sinka torej! Danes še jasneje
vem, zakaj jih branim naše meje.
Blizu, komaj metrov petdeset
se nam skriva top sovražnih čet.
Pa ne boj se, moja Magdalena,
naša moč je le preveč jeklena,
da ne strla bi sovragov v prah.
Zdrav in svež sem kakor gorski mah.
Mora k zmagi vstati domovina —
ženko branim, branim tudi sina.
Ah! ta misel..."

Proti luči zlati
list je dvignil, če bo mogla brati
ljuba žena ljubljeni pozdrav.

— — — — — — — — — — — —

Ptič šrapnel je mimo jarka šinil
kakor senca mož je v rov izginil —
pregloboko, da ne bo več vstal.
Kdo bo vojno pismo dokončal?

XIX.

"Kolikrat je gori vstala sinku luč je prižigala."

Atek je padel. Sinek, pomisli,
v grozni zibeli strelnega jarka.
Atek je padel. Sinek, ne plakaj,
zibel je tvoja — angelska barka.

Atek je padel. Sinek, poslušaj,
krogla je pela pesem mu zadnjo.
Atek je padel. Sinek, ne plakaj,
grlica poje pesem pomladno.

Atek je padel. Sinek, ne zabi,
dve je svetinji nosil pod vratom:
tvojo podobo, mojo podobo —
in okovani bili sta z zlatom.

Atek je padel. Sinek, pogledi,
gori v nebesih gleda na naju.
Atek je padel. Sinek zasanjaj,
v sanjah poleti k ateku v raju!

Luther in pijanost.

V izborni knjigi p. Denifla o Luthru je mnogo neovrženih zgodovinskih podatkov in citatov, ki razsvetljujejo pravi značaj Luthrov. Luther se je zjutraj večkrat podpisoval s pristavkom, da "še ni pijan". Drugače je moralo biti, kadar se je podpisal "Doctor plenus" (polni doktor). Svoji Katri je pisal: "Jaz žrem kakor Čeh in pijem kakor Nemec, hvala Bogu zato". Drugič je pisal: "Vsako ljudstvo mora imeti svojega hudiča. Naš nemški hudič mora biti dober vinski meh in mu mora biti Sauf ime, ker je tako žejen in natrkan in ki ga ne moreš ohladiti, če še toliko vina in piva požreš... Sauf je vsemogočen bog pri nas Nemcih in je tak kakor morje ali vodenica: Morje ni polno od vseh voda, ki se vanj izlivajo, in vodenica je bolj žejna in huda, čim več pije". Justus Jonas pa poroča, da je bil Luther vsak dan "toll und voll" in da je skoro vsak dan obljuval svojo spalnico. — Knjiga p. Danifla, katera posebno natančno kritizira tudi Luthrove življenjepise, je dosegla velik uspeh; komaj je izšla, je že vsa pokupljena. Prvi knjiga bo morala iziti v drugi izdaji.

Potrata časa.

"Vsi se pritožujemo čez kratkost časa; in vendar ga imamo mnogo več, nego za znamo porabiti. Življenje tratimo ali v brezdelju, ali v nesmiselnem delu, ali v neizvrševanju potrebnega dela; vedno tožimo, da je naše življenje kratko, a delamo, kakor bi ne bilo konca našim dnem." — Seneca (živel od l. 4. pr. Kr. do l. 65 po Kr.).

Tudi to je karijera!

Ruski pisatelj Maksim Gorki bil je naprošen od nekega ruskega lista, naj bi mu doposlal svoj životopis. Gorki je vstregel prošnji in poslal listu sledeči životopis: Rojen sem bil l. 1866; l. 1878 vstopil sem kakor učenec k nekemu čevljarju; l. 1879 k nekemu slikarju; l. 1800 bil sem kuharski pomočnik na nekem parniku; l. 1884 bil sem težak; l. 1885 bil sem pekovski delavec; l. 1886 korist v neki operni družbi; l. 1887 prodajal sem med; l. 1888 hatel sem se vmoriti; l. 1889 bil sem težak pri železnici; l. 1890 prodajal sem okoli stvari iz kovine; l. 1891 prehodil sem Rusijo in trgoval; l. 1892 bil sem delavec v neki delavnici in onega leta izšla je moja prva novela.

Christian de Wet osvobojen.

London, 21. dec. — General Christian de Wet, znani voditelj Burov, ki je vodil zadnji upor proti britanski vladi leta 1914. in bil zaradi izdaje domovine obsojen v Bloemfonteinu junija meseca v kaznilniški zapor, je bil s 118. pristaši vred osvobojen, tako poročajo Reuterjevemu uradu iz Johannesburga. Zavezati so se morali, da se v prihodnje nočejo več udeleževati političnih gibanj.

Naskok na sufragetke.

London, 16. dec. — Policija je danes podjela naskok na glavni stan "radikalnih sufragetek", stoječih pod vrhovnim vodstvom gospodične Pankhurst. Uredništvo lista "Brittania", poprej "Suffragete", je policija zaprla in tiskarsko opravo zaplenila.

MALI OGLASI.

POŠTENO DEKLE, 14 DO 16 LET staro, ali starejša ženska, dobi službo pri družini, in sicer za otroke pestovat. Pošljem vozni listek do največ 2000 milj daljave. Plača po dogovoru. Več pove: J. Gerbec, 668 Veson Ave., Detroit, Mich.

SALUNA SE ODDASTA V NAJEM z novim letom, in sicer na voglu Jackson & Indiana sts. ter na 209 Indiana st., samo en blok od Slovenske cerkve, izmed najstarejših in najboljših salunov v Jolietu. Osebno vprašati: Jos. Stukel, 209 Indiana st., Joliet, Ill.

ROJAKI IN ROJAKINJE ŠIROM AMERIKE! PRISTOPITE K NAJVEČJEMU SLOVENSKEMU PODPORNEMU DRUŠTVU.

Društvo Sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

ŠTEV. 1 D. S. D., JOLIET, ILLINOIS.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod." "Vsi za enega, eden za vse."

ODBOR ZA LETO 1915.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....Anton Nemanich Jr.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

NADZORNIKI:

Anton Šraj, Jr., Nicholas J. Vranichar, Joseph M. Grill.

To društvo sprejema v svojo sredo rojake in rojakinje iz vseh krajev Amerike, in sicer od 16. do 55. leta starosti brez vsacih ceremonij. Ne glede kje stanujete — najsibo v Jolietu ali v katerem drugem mestu v Ameriki, k našemu društvu lahko pristopite vsi, če se skažete z zdravniškim spričevalom in plačate kar pride.

Pri tem društvu ni treba nikakoršnega potnega lista. Greste lahko kamor hočete in kdaj hočete. Samo, da točno plačate mesečnino in takoj, ko se preselite, tajniku naznanite svoj pravi naslov. Mesečnino lahko plačate za eden ali več mesecev vnaprej.

To Društvo izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsak delavni dan za 50c na mesec.

Izplačuje zavarovalnino, poškodnino in za operacije, za plačila, kakor kaže oglas gl. urada D. S. D.

Pri tem društvu ni nepotrebnih postav. Edino kar se zahteva je, da vsak ud plača svojo mesečnino. Kazni in drugih nepotrebnosti ni nobenih v tem društvu.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo.

Kdor izmed cenj. rojakov in rojakinj želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se zglasi pri podpisanem. Če mu ni mogoče osebno priti, naj piše za podrobnosti in navodila na:

JOSIP KLEPEC, JOLIET, ILL.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

vošči vsemu Slovenskemu narodu v Jolietu in okolici: "Prva Slovanska Trgovina" na severni strani mesta, katera objenem priporoča cenjenemu Slovenskemu občinstvu svojo komplitno zalogo vseh potrebščin, kakor čednih in modernih oblek in vrhnin sukenj, gotovih in po meri, najmodernejih klobukov in kap, izvrstnih in na daleč zavoljo svoje trpežnosti znanih čevljev za moške, ženske in mladino, krasnih srajc in kravat, toplega spodnjega gvanta in jopičev itd., v kratkem vse kar spada v to stroko. Blago je dobro in trpežno. Cene zmerne. Pridite in prepričajte se. Vaši naklonjenosti se priporoča:

Frank Juričič, lastnik

1001 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL.

Podpirajte trgovce, kateri imajo oglase v Amer. Slovencu.

Popolnoma varno naložen je denar

v

Hranilnica in posojilnica v Kandiji

PRI NOVEM MESTU, KRANJSKO

Vloge se obrestujejo s $4\frac{3}{4}$ % (4.75) na leto.

Hranilne vloge koncem leta 1913 znašajo 1,395.407.84 K.
Članov ima 2293.
Rezervni zaklad znaša nad 56.000K.
Poleg tega lastni "Posojilniški dom" v vred. nad 52.000 K.

V SLUŽBI KALIFA

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji. **Hrvatski spisal Dr. Velimir Deželič. Poslovenil Starogorski.**

(Dalje.)

XX.

V globoki ječi je bival kalif Hešam. V kolikor se je dalo iz ječe narediti udobno stanovanje, v toliko se je uredilo. Tudi drugače je imel kalif jedi in pijače, kolikor je poželel. Po pravi svobodi ni niti hrepenel, ker je tudi prej, ko je bil še kalif, ponajveč živel v svojih sobah in se redkokdaj pokazal med ljudmi. A vendar je bridko občutil to ječo. Ni ga obdajal vonj iztočnih trav, niti sijaj zlata in dragega kamenja; ni slišal pesmi najboljših pevk in ni gledal v mile, velike, vedno vlažne, a vendar jasne oči Aiše. Zrak v ječi je bil strupen in solnca ni bilo, onega solnca, ki mu je tako ugajalo s svojimi žarki.

Vse, kar mu je ostalo so bile njegove molitve in pri odsevu sveče je čital koran in njegove sure in nato so se mu zopet gibala usta v molitvi.

Redkokdaj je dobil v tej samoti posete. In še ta je bil le Wadha el Ameri. Drugače je edino ječar pripovedoval bivšemu kalifu svoje neslane šale, trudeč se, da mu ugodi in da privabi na vedno bledo in upalo lice vsaj za trenutek nasmehljaj zadovoljstva.

Ko je zaškripala ključavnica, tedaj se je na Hešamovem licu vedno pokazal izraz pol strahu, pol nade. Strah ali niso prišli poslanci njegovega usurpatorja, da ga na njegov ukaz zadavijo in ga tako za večno vržejo v temo; a nada, če morda ne prihaja kdo k njemu, da ga osvobodi.

Bedni kalif je padal vedno v dve povsem protivni misli. O dogodkih je bil vsaj nekoliko poučen. Povedal mu je ječar. Izvedel je za vstajo Abubekrovo in za smrt zarotnikov. Vedel je za moč Wadhe el Amerija, a vedel je tudi to, da ga je njegov naslednik vrgel v ječo le vsled prigovarjanja, in da še ga se tudi sedaj, ko je zaprt, boji.

Zopet zaškriplje ključavnica.

Kalif Hešam, ki je dosedaj sedel zguban v kotu, dvigne glavo in pogleda k vratom. Ko so se odprla, opazi pred seboj povsem tuj obraz. Bil je to zgrban starec, sivih las. Kako je prišel sem. Ali vrata ječe puščajo tudi druge ljudi, razun onih dveh, katere je videl dosedaj?

— Kdo si? — vpraša s slabim glasom.

Ali v tem se mu je neznanec približal in odstranil brado.

— Ti si, Wadha el Ameri! — vzklikne kalif in njegovo lice se razvedri.

— Jaz, dobri moj gospodar.

— Ali prinašaš vesele vesti. Zakaj si se tako preoblekel — reče kalif, ki že spremenil izraz svojega obraza. Že je izginil oni kratek, jasen odsev in mesto njega se je pojavila skrb. — Ali pomenja tvoja obleka slabe vesti? Ali si se spremenil zato v berača, da te ne spoznajo oni, ki ti strežejo po življenju? Ali morda nisi docela strmoglavljen? Morda te je nasilnik odstavil. Povej, govori, težko čakam odgovora. V tvoji usodi je tudi moja usoda. Ako si propadel ti, propadel sem tudi jaz. Vem to in zato trepetam in se bojim, ko pomislim, da si v nevarnosti.

— Dobri moj gospodar, svetli kalif, ne boj se. Tvoja bojazen je brez podlage, meni se ni ničesar dogodilo. Uganil si sicer, da imam sovražnike, ki mi strežejo po življenju, in kdo jih nima? Posebno kdor je na visoki stopnji? Gorje mi, ako ne bom imel več sovražnikov. Tedaj bom berač v resnici, ali pa bom v grobu. Ali za sedaj še je Wadha el Ameri v svoji moči, še se spopolnjujejo njegovi ukazi, še je hadžibova beseda sveta in močna v deželi.

— Kaj mi pa tedaj prinašaš novega?

— Prihajam ti pravit, da je to morda moj zadnji obisk, predno se ne dogode odločilne stvari v državi. Sedaj bodo napočili odločilni časi in ne bom imel niti časa, da bi te obiskoval. Ti moli in čitaj in čakaj mirno. Pride dan, ko dobiš od mene vest, da je prišel čas, da se zopet odeneš v svilo in drago kamenje.

— Ti se nadejaš — vzklikne kalif žalostno.

— Nadejam se v Alaha pravičnega, ki ščiti pravico in zločince tepta v prah. Mar ni tvoje pravo sveto? Mar nisi edini in pravi gospodar pravovernih muslimanov v tej deželi?

— Sem — reče kalif in dvigne glavo. — Ali čas hiti urno in izginja, a jaz v tej ječi točim solze. Ne vem, kaj še me naj spominja, da sem kalif? Oni prokleti nasilnik, ki me je vrgel s prestola, sedi na svilenih preprogah in uživa vse slasti življenja! A jaz? Jaz gledam zatemnele stene in plakam. Prokleto življenje je to in proklet naj bo oni, ki me je vrgel s prestola mojih očetov! In ako pride čas, da stopim zopet na prestol mojih pradedov, potem vedi, da bom srečen, ker bom živel zopet v mogočnosti in udobnosti. Moja telesna moč je strta, moje srce slabo, odkar me objema zidovje ječe, moje misli so prenehale misliti na dekliške grudi. Ne! Ne maram več Aiše, ne maram harema, ne denarja, ne uživanja. Edini moj užitek bo, ako bom mogel biti izvršitelj pravičnega in strašnega sodnika in postati njegov in svoj maščevalec. Slišiš li, osveta bo moje življenje, osveta moja naslada.

Te besede je govoril Hešam naglo in njegova fantazija se je razpaljavala čimdalje bolj. Kakor da gleda že pred seboj žrtve svoje osvete. In kakor da se naslaja ob zadnjih drhtljajih njihovih teles. Njegove oči so jele plamteti z mrzličnim sijajem.

Wadha el Ameri ga še ni videl takšnega in zdelo se mu je, kot da je zapazil na njegovem licu nekaj blaznega.

— Umiri se, gospodar! Oni, ki sodi, on ve, kaj mu je storiti. Ako je odločil predati v tvoje roke žezlo pravice, v kar jaz verujem, dal ti bo moči, da tudi izvršiš to, kar je zate določil.

— Oh, ubijem ga, s temi svojimi rokami ga zadavim — je vpil besno kalif Hešam. — Ubijem zlotvora in prej se ne umirim, dokler ne vidim njegovih mrtvih, osteklenelih oči...

— Pomiri se, gospodar! Imel boš dovolj časa misliti na osveto, ko stopiš zopet na prestol. Sedaj še nisi brez nevarnosti. Pazi kaj govoriš, zakaj tudi zidovi ječe imajo svoja ušesa. Ako te je tudi dosedaj sedanji kalif poštedil, in ako ti je po mojem nagovarjanju pustil življenje, ne pozabi, da te je že enkrat mislil predati smrti.

— Nisem pozabil — odvrne za nekaj časa nato Hešam, na katerega so besede Wadha el Amerija delovale kot hladen vodeni curek. — Tvoje besede so me, reče rezko a mirneje, spomnile na to, kar sem sedaj, a jaz sem se zaglobil v bodočnost, kakšna bi naj bila in kakšna morda ne bo nikoli. Da, imaš prav, kalif Hešam še je vedno v ječi, v kateri mu morda zgnijejo kosti, nepoznane, brez sijaja, brez pogrebnih molitev, kajti, kalif Hešam že leži v grobnici. Mar ne! Ali povej mi, kdaj me rešiš iz te bede?

— Ako je volja Alahova, potem upam, kmalu.

— O, kako ti bom hvaležen, moj sinko. V tebi vidim poslanika božjega. Ti si moj največji dobrotnik, ker si me rešil gotove smrti. Da ni bilo tebe, bi krivi kalif Hešam ne ležal v grobu, nego bi bil jaz v resnici umrl. Ti me boš tudi sedaj, to trdno verujem, izvlekel iz tega živega groba, iz te ječe. In verjami mi, tega ti ne zabim nikdar. Več časti, nego je imaš, ti ne morem dati, zakaj ti si hadžib, ti si junak, bogat in slaven, a bodi uverjen, da bom postopal s teboj, kot s svojim otrokom. Tvoje želje bodo moje želje, tvoja volja, moja volja. Nimam lastnih otrok, in ne hrepenim po njih, ker mi boš ti mesto sina.

Wadha je mirno motril starca, ki je bil sedaj v resnici drugačen, nego poprej. Prej je bil mirnejši, sedaj je postal nekoliko nervoznejši. Prej so mu tekle besede počasi, a sedaj je govoril naglo, živo in strastno. Ali ječa tako spremeni človeka? In še nekaj je opazil Wadha. Na licu njegovega gospodarja, kakor ga je imenoval, je bila neka čudna poteza, in ni vedel, kako bi jo imenoval, ali poteza nezaupnosti in zvijače. Ta poteza je bila izrazita posebno, ko ga je hvalil in je njegov obraz izgledal nekako spačen in neiskren.

Ali zakaj bi bil kalif Hešam neiskren in nezaupljiv naprav Wadhi el Ameriju? Napram njemu, ki mu je z vsem svojim življenjem dokazal svojo najiskrenejšo udanost, hvaležnost in ljubezen:

S tem čustvom se je naklonil Wadha el Ameri pred Hešanom in mu poljubil roko in rekel:

— Vse, kar mi storiš, svetli kalif, učiniš samemu sebi. Zakaj Alah bo blagoslovil tvojo milost in od svojih zvestih napravil tebi falango močno in čvrsto.

Nato se je poslovil z bivšim kalifom in s počasnimi koraki odšel iz ječe.

XXI.

Že se je svitalo, ko se je Wadha el Ameri vrnil s svojega nočnega potovanja. Zaprl se je v svojo sobo in jel pisati. Solnce je že bilo visoko, a on še ni nehal. Ko je pa skončal, je dal poklicati k sebi udanega in zaupnega častnika. Ko je častnik vstopil k hadžibu v sobo se je vstrašil bledote hadžibovega obraza.

— Gospodar!

— Poklical sem te, ker imam važne naloge. Poznam te, kot najzvestejšega častnika. Vem, da si mi prijatelj, brat. Prihajajo časi, da se bomo borili za življenje in smrt. Potreboval te bom. Kak duh veje med Hrvati?

— Izvrsten!

— Disciplina?

— Izborna. Vzornejše ni nikjer!

— Kaj delajo sedaj?

— Vadijo se v streljanju.

— Ali je kaj dobrih strelcev?

— Vsi. In izvrstni. Mislim, da bi lahko nadkrilili najslavnejše afriške strelce.

— Dobro. Ali ljubijo kalifa?

— Ljubijo tebe, gospodar.

— Kaj misliš reči s tem?

— Mislim, ako ti ljubiš kalifa Muhameda, tedaj ga ljubimo tudi mi vsi.

— In če ga ne ljubim — odvrne z ostrim glasom Wadha el Ameri, gledaje v obraz svojega častnika.

— Ako ga ti ne ljubiš, ga ne ljubimo tudi mi.

— Kako to? Ali sem jaz več, kakor kalif?

— Ti si naš gospodar, ti si naša glava. Ako se glavi kaj pripeti, umre celo telo. Mi vsi vemo prav dobro, da moramo umreti vsi, ako umreš ti. Mi vemo prav dobro, da so tvoji sovražniki tudi naši sovražniki. Meč, ki bi odsekal tvojo glavo, prodrl bi tudi srca hrvatske telesne straže. Ti si nas dvignil, nas ojačil in nas napravil mogočne v Kordovi in zato trepetamo za tvoje življenje in smo pripravljeni tudi za te umreti. Ti si duša našega dela...

— Dovolj — mu seže Wadha el Ameri v besedo. — Ali mislijo tako vsi Hrvatje?

— Mislijo.

— Ali ni med vami izdajalca?

— Kolikor vem jaz, ga ni — reče častnik odločno.

— Dobro! A sedaj stopi bližje.

Častnik se mu približa.

— Prisezi, da ne boš nikdar nikomur povedal najinega razgovora.

— Prisezam.

— Ako bi se zahtevalo od vas, da ubijete, kogar bi jaz zaznamoval... Ali bi to storili?

— Glava misli, a roke samo izvršujejo. Ti si glava.

— In če bi bil oni, katerega mislim, celo kalif sam?

Častnik se ni niti zganil, niti zdrznil. Z grozno hladnostjo je rekel:

— Tvoja volja se izvrši.

— Torej te še enkrat vprašam, ali je resnica, kar sem povzel iz tvojih besed, da sem jaz edini vaš gospodar v Kordovi?

— Ti, Wadha el Ameri, edini pred Bogom.

— In vi bi me ubogali slepo?

— Da.

— Dobro. Tedaj vedi, da zasije hrvatska zvezda v Kordovi in v teh deželah sijajnejše, kakor kedaj. Vodil vas bom od zmage do zmage. Velika dela storim z vami. Mogočni bodete in silni, samo, če me bodete slepo ubogali.

— Ubogali te bomo slepo, svetli hadžib, sem ti že rekel.

— Poslušaj dalje. Glasom poročil in vsega, kar sem slišal in videl, se pripravlja odločen preobrat v državi. Berberi, ki so proglasili Solimana za edinega pravega predstavitelja kalifata, so se zedinili s kristjani, grofom Sanchom Garcezom. Kristjani in Arabci gredo nad Kordovo proti kalifu Muhamedu, ki sicer zbira svojo vojsko, vendar precenjuje svoje moči. Vse kaže, da pride do velike bitke pri Quintozu. Nikdo ne more vedeti naprej, kdo zmaga. Treba nam je biti opreznim. Zmaga Soliman, uniči tudi nas, kot zveste in vdane pristaše kalifa Muhameda, in naša zvezda zatone za vedno. In ta sijaj, s katerim je jela svetiti hrvatska zvezda, zatone v mrak. Zgodi se nam to, kar našim prednikom.

— Kakor je sojeno.

— Sojeno, kaj sojeno! Vsekakor bo sojeno, ako bomo stavili naše glave na raženj. Vsak človek je sam svoje sreče kovač. Usodo držimo v svojih rokah.

— Kaj nam je tedaj storiti?

— Da smo pametni.

— Mar iti v Solimanov tabor?

— Kaj je nam Soliman, kaj Muhamed? Igrače. Mi lahko prestopimo k Solimanu.

— Ali prisegli smo zvestobo Muhamedu.

— Da, ali malo prej si rekel, da si pripravljen ubiti kalifa, ako bo to moja volja.

— Storim to, ali uverjen sem, da bi ti to ukazal le tedaj, ko bi sprevidel, da sedanji kalif ni nič druzega, nego usurpator.

Wadha ga živo pogleda in prime za roko.

— Ti nekaj veš...

— Ničesar. Ali to vem, da brez važnega razloga ne boš dajal takih ukazov, ker vem, da si pameten človek.

— Prav praviš. Kaj misliš, če bi na primer stari pokojni kalif Hešam še bil živ, kaj so potem Soliman in Muhamed?

— Ej, tedaj, Bog se usmili njegove duše, tedaj bi bila Soliman in Muhamed usurpatorja. Ali Hešam leži v grobu...

— Ali nisi nikdar slišal, da Alah mrliče iz važnih vzrokov vzbudi k novemu življenju.

— Ah, svetli hadžib, mrliči ne vstajajo nikdar iz groba. Ko razpade njih telo v prah, kdo ga zbere — se nasmehne častnik.

— In vendar, ali ti ni znano, da verujejo kristjani, da so že mrtvi ljudje zopet oživeli? Ali ne veš, da je Jezus, njihov prerok, oživel že nagnilega Lazarja?

— Vem. Ali to so najbrž krščanske bajke, ali pa je morda bilo nekdaj.

— Jaz sem pa mnenja, da bi Alah lahko iz važnih razlogov vzbudil pokojnega Hešama.

— Kaki so li važni razlogi?

— Ali ves današnji položaj ni tak? Nered, poboji, rušenje drug drugega s prestola. Ali ni to dovolj? Meščanska vojna grozi državi. Propast preti islamu, ako ne pride odrešenik.

— In ta odrešenik?

— Je lahko oni, ki vstane iz groba.

— O, Wadha el Ameri. Še nikdar te nisem slišal govoriti tako živo, in še o tako fantastičnih rečeh. Ako bi bil pesnik in sanjač, bi se ne čudil, ali ker si mirne, resne in trezne narave?...

(Nadaljevanje na 7. strani.)

POŠLJITE NAM EN PAPIRNAT DOLAR in prejeli boste po ekspresu eno steklenico HAMILTON CLUB PURE WHISKEY (one full quart) in eno quart finega SOMA PORT WINE. Obe steklenici ošljemo v lepem zaboju — le za en sam papirnat dolar. Pišite C. F. ZARUBA & CO., 318 Third Av. Pittsburg, Pa.

The Will County National Bank

of Joliet, Illinois

Prejema raznovrstne denarne uloge ter pošilja denar na vse dele sveta

Kapital in preostanek $300,000.0

C. E. WILSON, predsednik.
Dr. J. W. FOLK, podpredsednik
HENRY WEBER, kašir.

Frank Lopartz

400 Ohio Street JOLIET

STARA GOSTILNA

NAJBOLJŠA POSTREŽBA.

W. J BRADY

ADVOKAT.

Posojuje denar in prodaja posestva.

Orpheum Theatre Building

JOLIET, ILL.

JOHN STEFANICH N. W. Phone 348

:.:Slovenska Gostilna:::

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Oba telefona 215.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street, JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši cement, apno, 5
Tu dobite najboljši CEMENT, APNO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREMOG.

Chicago Phone 225.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 202 Barber Bldg. JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.
Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.
Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.
Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMAČIH SMODK

Posebnost so naše "The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c.

Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:

108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

Mi hočemo tvoj denar ti hočeš naš les

Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.

Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebre, desk in šinglne vsake vrste.

Naš prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.

Predno kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi te bomo zadovoljili in ti prihranili denar.

W. J. LYONS

Naš office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES I NCLINTON STS.

Geo. Svetlecich

PRVI SALUN ONKRAJ MOSTA

Chicago Telephone 3868.

107 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

DOBRODOŠLI!

Garnsey, Wood & Lennon

ADVOKATI.

Joliet National Bank Bldg.

Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

Metropolitan Drug Store

N. Chicago & Jackson Sts.

Slovanska lekarna

JOHNSONOVI "BELLADONNA" OBLIŽI

REVMATIZMU	SLABOSTIH v ČLENKIH
HROMOSTI	PLJUČNIH IN PRSNIH BOLEZNIH
BOLESTI v KOLKU	MRAZENJU v ŽIVOTU
BOLESTIH v ČLENKIH	VNETJU OPRSNE MRENE
NEVRALGIJI, PROTINU	PREHLAJENJU
OTRPLOSTI MIŠIC	BOLESTIH v LEDJIH
SLABOTNEM KRIŽU	BOLESTIH v KRIŽU
	HUDEM KAŠLJU

VRNIMO SE!

Prav radi se spominjamo onih dni, ko smo bili krepki in polni zdravja in življenja, in ko si bil vsvesti, da je ta svet nebeški raj, poln sreče in veselja za nas. Kaj nas je zadelo, da nismo več onega mnenja; da smo premenili svoje navade in se odtujili od srednje poti, ki se imenuje zmernost v vsaki stvari? Vrnimo se k starim navadam, k navadni hrani, k bolj resnemu delu, k svežemu zraku, a zlasti pa moramo pazno skrbeti za svoje prebavne organe, da preprečimo zabasanost in nje posledice, ter slabost in nervoznost. Kakor hitro opazimo nered, ne pozabimo na

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

To zdravilo je jako važnega pomena, ker pospešuje delovanje prebavnih organov in tako nam povrne prejšnje navadno zdravje za dobo dokler zopet ne pademo v razvade.

To zdravilo tudi —

PREKINE BOLEČINE IZ DROBJA,
ODSTRANI ZABASANOST,
DOPRINESE OKUS DO HRANE,
POMAGA PREBAVLJATI,
OKREPČA PREBAVNO MOČ,
OHRANI ORGANE DELAVNE,
ODSTRANI NERVOZNOST.

Urejuje, okrepčuje, daje novo moč, prepreči in odstrani zabasanost, potolaži glavobol, da je pomoč dekletom in ženam v slučaju neprilik, ter vseh drugih enakih boleznih.

CENA $1.00. **V LEKARNAH.**

Ako hočete preprečiti bolečine, imejte vedno priročno **TRINERJEV LINIMENT** in ribljite telo z njim kadar čutite najmanjšo bolest, bodisi revmatično ali nevralgično. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

JOSEPH TRINER,

IZDELOVATELJ.

1333-1339 South Ashland Ave. **CHICAGO, ILL.**

Slovensko Katoliško
Marije
(S. C. M. B. Society of
Ustanovljeno 15. avgusta 1909
PITTSBURGH,

Samostojno Pod. Društvo
Vnebovzete
St. Mary's Assumption)
Organizirano 2. aprila 1910
PENNSYLVANIA.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik:.....FRANK ROGINA, 36—48 St., Pittsburgh, Pa.
Podpredsednik:....MATH. MAGLESICH, 3440 Ligonier St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik:.....JOSEPH L. BAHORICH, 5148 Dresden Way, Pittsburgh, Pa.
Vpisnikar:.....GAŠPER BERKOPEC, 4927 Plum Alley, Pittsburgh, Pa.
Blagajnik:.....JOHN BALKOVEC, 5145 Carnegie St., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 54 Low Road, Sharpsburg, Pa.
John Šutej, 5113 Carnegie St., Pittsburgh, Pa.
Frank Mihelich, 4808 Blackberry Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNI ODBOR:

Joseph Jantz, 4502 Buttler St., Pittsburgh, Pa.
Frank Trempus, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Anton Zunich, 1037 Peralto St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Bolniški obiskovalec: WILLIAM TOMEC, 4811 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društveno Glasilo je: "AMERIKANSKI SLOVENEC", Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve se naj pošiljajo na tajnika. Vse pritožbe pa I. porotnika.

Rojaki! Pristopajte v to društvo, katerega cilj je: Pomagati onemoglim. Večja družba — Boljša podpora.

Društveno Geslo: "V slogi je moč."

Učite svojo deco slovensko

moliti in čitati

iz povsod priljubljene knjige, katera se imenuje

KATEKIZEM

KI GA JE SPISAL NAŠ POK. REV. F. S. ŠUSTERŠIČ.

Stane s poštnino vred samo 25c

ZA VEČJA NAROČILA PRIMEREN POPUST.

Pišite ponj na:

Amerikanski Slovenec, Joliet, Illinois

Edini in dolgoletni slovenski in polski pogrebni zavod in konjušnica. Kočije in ambulanci pripravljeni ponoči in podnevi. Najboljša postrežba za krste, ženitve in pogrebe. Najlepše kočije. Cene zmerne. — Ženske slučaje oskrbuje soproga, ki je izkušena v tej stroki. — Tel. So. Chicago 249.

W. WALKOWIAK
Pogrebni Zavod in Konjušnica.
3749 COMMERCIAL AVE. SOUTH CHICAGO, ILLS.

DOMAČA NARAVNA OHIŠKA VINA
kakor Delaware, Catawaba, Iwes, i Conkord prodaja

Josip Svete

1780-82 E. 28th St., LORAIN, OHIO.

Conkord rudeče vino 60c galona
Catawba belo vino 80c galona

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cena po dogovoru.

Pri vseh teh cenah je Vojni Davek že uračunan. Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je pridejati denar ali Money Order.

LJUDSKA BANKA

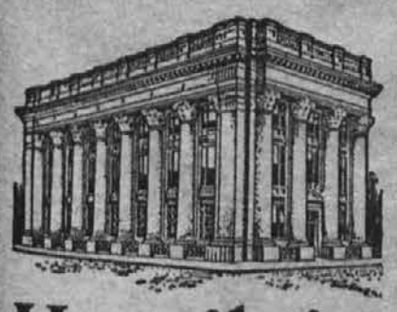

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu

Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.

Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložen denar. Pod vladno kontrolo.

3% obresti od vlog. Začnite vlogo z $1.

First National Bank

PREMOŽENJE NAD $4,500,000.00

V SLUŽBI KALIFA.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

— Uprav zato ne smeš podcenjevati mojih besed. In veš, zakaj govorim vse to?

— Za to, da ti dokažem, da sta v mojih očeh Muhamed in Soliman usurpatorja, ljudje, kakor midva in da nimajo nobene pravice do prestola in da ju nebo nekaj časa samo trpi, a da se bliža dan osvete nebes.

— Misliš?

— Mislim in pri tem mi postaja jasno, kako se moramo mi Hrvatje vesti napram njima.

— Ako sta oba usurpatorja, ako se, kakor praviš, kar se mi zdi zelo neverjetno, zopet pojavi sultan Hešam, potem smo dolžni zvestobo samo njemu.

— Tako je. In zato sta nam Soliman in Muhamed ničli. Zdrobimo ju lahko in odvržemo. A da bi se za enega ali drugega žrtvovali, bi bilo bedasto, nevarno in bi se lahko maščevalo.

— Tvoja volja je torej?

— Moja volja je, da nismo ne na to, ne na ono stran.

— Ali kako storiš to?

— Misli in razmišljaj. To je tvoja stvar. Morda, da prideš prepozno, ali kaj koli.

— To je nemogoče. Kot telesna straža kalifova, moramo biti vedno pri njem.

— Pa izberi kateri drug način. Vedi samo, da zahteva od nas modrost, da priznamo močnejšega, a slabejšega pustimo na cedilu. Kordovčanom priporočimo, da pripoznajo zmagovalca brez upora za gospodarja in naj bo, kdor koli. In ta zmagovalec bo vedel, da smo mu mi Hrvatje pripomogli do oblasti. Za to nam bo hvaležen. Mi se tako vzdržimo, in to je glavno. Kako se bo imenoval kalif, ali Muhamed ali Soliman, to nam je vseeno.

— Prav praviš! Za nas velja vzklik: Wadha el Ameri in Hrvati! To bo naše geslo.

— In če pomislimo, ali ni tako prav? Kaj so nam ti ljudje? Iz dragih rodnih domov, iz objemov očeta in od prsi materinih so nas ugrabili in iztrgali. Privedli so nas čez morje in gorovje, da jim služimo, da smo jim sužnji. Ali v nas kipi kri, utriplje junaško srce. Mi ne maramo biti sužnji. Ne maramo, da bi nas teptali tujci. Mi smo ustvarjeni za kaj drugega. Mi hočemo gospodovati svojim gospodarjem. Naj se bijejo in koljejo med seboj, mi jih bomo gledali. Smejoč se, bomo gledali njihovo kri, ker to bo osveta za solze naših roditeljev... To To bodi osveta za one proklete ure, ki smo jih preživeli pod udarci njihovih bičev. Hropenje umirajočih, plač zapuščenih, bledost mrtvaških lic, smrad gnilih trupelj, človeških in konjskih, plamen zapaljenih vasi, krhanje orožja... hej, to bo nekaj za nas, da bomo gledali mirno, z naslado... Zakaj to bo osveta za naše trpljenje, za kri naše krvi, za solze, za okove, ki so nam glodali roke. In na pogorišču naših tlačiteljev, se bomo solnčili kakor kače, zakaj kače vedo, kaj delajo, ko se v Sahari solnčijo na truplih onih, katere so zastrupile.

— Kakor kak prerok, tako si strašen v teh besedah, Wadha el Ameri. Tvoje oči so, kakor bliski, tvoje besede, kakor šum reke Quadalkvivira ob povodnji.

— Prerok sem, in hočem biti v tem trenutku prerok — nadaljuje hadžib.— Ne daj Alah, da umrem prej, predno doživim dan osvete in pravice. Tedaj, ko bo osveta v mojih rokah, ko bo cela Kordova v moji oblasti, ko bo drhtel pred menoj kalif pravovernih Arabcev, tedaj, da tedaj bom srečen, in z menoj vred bodo srečni vsi zvesti Hrvatje. Tedaj zaprem mirno svoje oči z vzdihljajem: Bil sem maščevalec tlačenih, bil sem meč v roki večne pravice.

— Ti govoriš o smrti, gospodar, dočim ti sije zvezda velike bodočnosti. Ne spominjaj se sedaj smrti, zakaj ona je še daleč.

— Alah govori iz tebe — vzdihne Wadha el Ameri.

XXII.

Gora Quintos je bila obdana s črnimi oblaki, kakor da sluti, kaj se bo zgodilo pod njo.

Tam doli se je razprostiralo prostrano polje, a na polju so taborile silne vojske, Muhamedova in Solimanova. Silne povorke kamel, ki so nosile živež s svojimi pisanimi zastavicami so se videle iz gruč vojske, kakor mali hribčki. Orožje je blestelo v solnčnih žarkih, iz očes vojščakov pa je seval bes in odločnost borbe na življenje in smrt.

Bojna vrsta je bila tudi tokrat, kakor vedno pri Arabcih, podolgovati četverokot. Prva, kakor druga vojska, ki sta bili videti na prvi pogled obe enako močni, si nista upali navaliti druga na drugo, in sta se obotavljali prva otvoriti boj, akoprav je v srcih vojščakov kipel bes mržnje in osvete ter so eni, kakor drugi komaj čakali, da prelijejo kri sovragovo.

Že dva dni sta si stali vojski nasproti, grdeč in psujoč se, izpuščajoč tu in tam kako pušico. Vendar vse to ni pospešilo boja. S strašno naglico sta si hiteli vojski nasproti tja do gore Quintos, hoteč vsaka, da zasede prva najugodnejše mesto, a glej, ko sta se zagledali iz oči v oči, pa so jeli vojskovodje zborovati in zborovati, a do boja ne pride.

Črni gavrani so krožili nad vojskama, kakor da že teško čakajo na bogato kosilo in kakor da jim je že jelo presedati to čakanje, so odleteli, da si poiščejo hrane drugod.

Iz tabora ene in druge vojske so donele pesmi in molitve. Mujezin je tam in tukaj pozivljal vernike k molitvam za zmago in vse to je bilo bolj podobno kakemu velikemu romanju, nego vojski.

Na sredi Solimanovega tabora je stal šotor Solimana. Na bogatih arabskih preprogah je počival Soliman in prebiral jagode na moleku. Bil je mrk in zamišljen. Vedel je, da se vsak trenutek odloči njegova usoda. Njegov suženj mu je odganjal muhe, pred katerim je vojvoda Arabcev čutil nekak strah in gnus. Njegova mati je umrla za zastrupljenjem krvi. Zastrupila jo je muha. Od tega dne ni mogel Soliman trpeti muh in njegov suženj je imel nalogo, da jih je odganjal celo v bojnem taboru.

— Pusti muhe za hip — ukaže Soliman sužnju — in pripelji žida Abrahama in tistega Hrvata.

Minilo je dokaj časa predno sta prišla.

— Kje si tako dolgo, žid — se vjezi Soliman.

— Oprosti, svetlo solnce Kordove, nisem si upal k tebi.

Ali Soliman ga ni poslušal, nego uprl pogled v mladca, ki je stal pred njim.

— Ali si si že premislil, ti ponosni mladec iz prekmorskih dežel?

— Kaj naj premišljam, svetli vojvoda. Kar rečem enkrat, to rečem.

— In ti ni žal glave?

— Žal mi je, zakaj bi tajil. V domovini me čaka mili oče in dobra mati. Imam tam prijatelje in junaške tovariše. A če bi že moral umreti, želel bi, da počiva moje telo v zemlji rodne domačije in da mi odpojo pesmi v slovo sinovi jadranskega morja...

— Evo glej, da ljubiš življenje?

— Da, ljubim ga, in zakaj bi ga ne ljubil. Mlad sem in močan in moja glava je polna visokih misli. Razprostrl bi krila svoja, kakor orel bi vzletel pod oblake. V meni teče junaška, kraljevska kri.

— In vendar izbiraš smrt. Ali nisi bedast?

— Nisem. So trenutki, ko mora človek umreti, ako neče, da onečasti svoje ime. Dogaja se to pogostoma in radi malenkosti, a kaj šele, ako se gre za vero in domovino. Ti želiš, da prejmem Islam.

— Želim ti samo dobro. Mar misliš, da se pri nas mladi junaki ne venčajo z lovoriko? Tudi naše pesmi opevajo junake in naš narod tudi obožava heroje. Bodi naš in veruj, da te obsujem z milostmi, postavim te kraj sebe, ker se mi dopadeš.

— Pusti me. Zaman je vse. Ne omamijo me obljube, ne splašijo me pretnje. Kot kristjan hočem živeti in umreti.

— Ali je to tvoja zadnja beseda?

— Zadnja!

— Kaj blebeče ta Goim — reče Abraham. — Izgubil je pamet. A takrat, ko je sedela lepa Fatima na tvojih kolenih, nisi mislil na to.

Strezinji šine vsa kri v obraz in kakor bi ga pičila kača, skoči k židu. A v zadnjem hipu omahne, videč bledi obraz žida.

— Bedni žid, tvoja zadnja ura bi odbila sedaj, ako bi se ne sramoval onečastiti svojih rok v tvoji krvi. Prepovedal sem ti že, da ne izgovoriš ime Fatime, zakaj tvoja usta so, kakor blato kordovskih ulic.

— Pomagaj, svetli gospodar. Blaznež me še usmrti!

— Ne bilo bi ravno škoda — reče Soliman.

Abraham pa zdihuje dalje:

— Ne bilo bi škoda. A to, kar sem storil za te, pozabljaš. Da sem dal zate ves svoj denar, samo da ti pomorem...

— Molči. To ni dobrota, nego dobiček, ki se ga nadejaš, ko zasedem prestol kalifa. — Nato se obrne k Strezinji.

— Mladec, ti odklanjaš mojo ponudbo. Žal mi je tebe, mladec. Sreča se ti je nasmejala, a tako...

— Čakajo me okovi, ječa, morda sramotna smrt — reče Strezinja. — A rečem ti, da nosim v svojem srcu globoko zasajeno vero svojih očetov. Raje umrem mlad, nego da zavržem vero Kristovo.

— Dovolj — zagrmi Soliman. — Nisem te klical zato, da slaviš svojo vero in ponižuješ Islam. Ne boj se, nečem te siliti, da prejmeš vero, katero je učil moj prerok.

— To bi ne bilo tudi dobro — doda Abraham, mežikajoč z očmi — v resnici, ako bi se zvedelo, da si kristjana obesil radi njegove vere, bi te zapustili tvoji krščanski zavezniki. In brez teh odličnih in junaških vitezov bi bila bitka pri Quintosu pogubna za te. In tedaj bi tudi izginila tvoja osveta.

— Kaj se mešaš v moje posle — se razjezi Soliman. — Bodi prepričan, da me ni strah pred krščanskimi vitezi radi Strezinje. On je moj jetnik, vohun Wadhe el Amerija in ga lahko usmrtim, kot takega. A drug vzrok je, zakaj ga čuvam. Nadejam se, da spremeni svoje naziranje, ko spozna natančneje Islam. Želim,, da postane naš, vsled svoje volje ne vsled naše sile. In slišal sem, da se je zagledal v Fatimo. Ona ga nauči naše vere. On ve, da čaka njega in njo smrt, ako ne sprejme naše vere, zakaj prepovedano je, vzveti kristjanu hčer naše vere.

— O Fatimi govoriš — mu seže Strezinja v besedo. — Prosim te, svetli vojvoda, ne govori tako o nji. Ona je čista, kakor angel in ni ničesar zakrivila. Čuvaj njeno življenje. Ako že hočeš žrtve, vzami moje življenje. Kaj je moje življenje. Bilka na vodi, dim v vetru. Ali ona je kakor Saronska roža, kakor plaha gazela...

— Oh — se nasmehne Soliman. — Ti si izvrsten branitelj svoje drage. Nadejam se, da pridobiš vseeno mojo milost. Ko si premisliš, te darujem nji, dam ji doto, da ti oslepe oči od bleska. Ti jo ljubiš...

— Ljubim z vsem žarom mladeniškega srca. Vsa junaška dela, katera bi doprinesel, vso slavo, čast in premoženje bi daroval nji.

— No vidiš — ga prekine Soliman, ki se je že povsem odobrovoljil. — Vendar pustiva za sedaj to. Hočem postati tvoj prijatelj kljub tvoji veri, zakaj važne razloge imam.

— Povej jih.

— Rekli so mi, da si prijatelj mogočnega Wadhe el Amerija. Pravijo, da te ima posebno rad. Mogoče, da je to res, ker ti je poveril tako važno misijo, ko te je poslal h krščanskim vitezom.

— Ponosen sem, da mi je Wadha el Ameri zaščitnik.

— In tvoj rojak je. Glej, on bi ti naj bil za vzor. Tudi on je prejel Islam.

— Pustimo to — odvrne mladec, ponosno dvignivši glavo. — Storil je to, da, a kot otrok, kot suženj, prisiljen.

— Kaj si pa ti sedaj?

— Jaz sem svoboden človek, plemič svojega naroda.

— Bedak — sikne Soliman, a oči mu zasijejo zadovoljstva. — Sicer pa je dobro, da so taki bedaki. Jaz sem že tak... Lahko govoriš z Wadho el Amerijem...

— Lahko?

— Kaj bi ti sedaj storil, ako bi ti rekel, da si v resnici svoboden?

— Hvaležen bi ti bil do smrti.

— Dobro. Prisezi mi pri tvojem viteštvu in pošteni besedi, da mi storiš nekaj, kar želim in ti si svoboden.

— Predno ne vem, za kaj se gre, ne morem tega storiti.

— To se razume. Poslušaj. Wadha el Ameri je sedaj najmočnejši in najsilnejši človek v Kordovi. Med tem, ko se danes ali jutri tukaj izvojuje boj, strašen boj, na življenje in smrt vlada on v Kordovi in drži mestne ključe v svoji roki.

— Vem to.

— Ko se naša usoda odloči na tem polju, moram še vedno osvojiti tudi Kordovo.

— Brez dvoma.

— Glej to je, za kar te rabim. Wadha el Ameri se je vedno pokazal modrega moža. On je prosil za pomiloščenje Abubekra in njegovega brata, mojih milih. Vse to sem zvedel. In vse to mi da misliti, da bi bilo dobro skleniti s takim človekom zvezo. Idi torej k njemu in mu reci, naj ostane nepristranski v bitki in če zmagam jaz, naj mi odpre kordovska vrata in mi preda mestne ključe. In jaz ga v zahvalo pustim za hadžiba. Hočeš?

— Mislim, da to ni lepo in plemenito, a ker nimam drugega posla, nego da mu sporočim to, sem pripravljen.

— Daš mi vitežko besedo, da to točno izvršiš?

— Dajem.

— A jaz ti dajem svobodo.

Strezinja pade na kolena.

— Velik si, gospodar, in plemenito srce ti bije v prsih. Bodi prepričan, da se ne boš kesal, da si mi naložil to nalogo. Idem, hitim, letim v Kordovo k Wadhi el Ameriju, in mu povem, to. Ti boš gotovo boljši vladar od Muhameda.

— Misliš — se nasmehne Soliman.

V tem zatrobijo trombe, zazvene talambasi in živahno gibanje nastane.

— Gospodar — pridirja ves zasopel glasnik. — Sovražnik napada. Na levem krilu naše vojske je začel boj.

— Konja — vzklikne Soliman. — Kocka je pala. Zmaga je v rokah Alahovih. Naprej!

(Dalje prih.)

Urada telefon Chicago 100
Stanovanja telefon Chicago 3247
JOSIP KLEPEC
JAVNI NOTAR
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Slovencem in rv eiom
naznanjujemo, da izdelujemo in prodajamo fine cigare:
Lutra 10c
Minikin 5c Mike's Best 5c
Bluth & Kochevar
Chicagog Phone 1689-L
Northwestern Phone 809
1208 N. Scott St. JOLIET, ILL.

ZA
Zavarovanje
proti požaru, mala in velika posojila pojdite k
A. SCHOENSTEDT & CO.
203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

Joliet Steam Dye House
Profesional Cleaners and Dyers
STRAKA & CO.
Office and Works, 642-644 Cass
Chicago Phone 4444, N. W. 483.

W. C. MOONEY
PRAVDNIK-ADVOKAT.
4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet
Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

JEDEN AKER ZADOSTUJE.

Ako si morete postaviti skromno hišo na svoje lastne stroške, pripravljen sem vam prodati jeden aker ali več zemlje. Na roko plačate majhno vsoto, ostalo pa na mesečne obroke. Jeden aker zemlje meri 132x330 čevljev, jednako šestim ali sedmim mestnim lotam. Ako si sedaj postavite hišo, si prihranite najemnino kar vam bo v veliko korist na stara leta. Blizo poulične železnice. Za podrobnosti vprašajte

GEORGE WARNER YOUNG,
Woodruff Bldg. Joliet, Ill.

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v
MOJO GOSTILNO
kjer boste najbolje postreženi.
Fino pivo, najboljša vina in smodke.
Wm. Metzger
Ruby and Broadway JOLIET

Samo pri meni se dobe patentirana in garantirana sledeča zdravila: za rast in proti spadanju ženskih in moških las, kakor tudi za rast moških brk in brade; za revmatizem kostibolj ali trganje v nogah, rohah in križu, za rane, opekline, bule, ture in kraste, itd. Kateri bi rabil moja zdravila bez uspeha, grrantiram $500. Pišite takoj po cenik. "Koledar" in žepna knjiga od 30 strani vredna 5 dolarjev za vsakega ki jo prebere. Pošljite 6 centov v markah, nakar vam pošljem Koledar in knjižico.

JACOB WAHČIČ
1092 E. 64th St. Cleveland, Ohio.

MICHAEL CONWAY
106 Loughran Bldg.
Cass and Chicago Sts. JOLIET

Posojnje denar na zemljišča.
Insurance vseh vrst.
Surety Bonds.
Steam Ship Agent.
Both Phones 500.

Chicago Phone 788 N. W. Phone 257
James L. McCulloch
MIROVNI SODNIK
IN JAVNI NOTAR.
M. D. POSTELANCZYK,
klerk in tolmač.
317 Jefefrson Street, nasproti Court House, Joliet, Ill.

R. F. KOMPARE
SLOVENSKI PRAVNIK
ADVOKAT
V So. Chicago, Ills.:
Soba 218—9206 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.
Louis Wise
200 Jackson Street JOLIET, ILL.
gostilničar
VINO, ŽGANJE IN SMODKE.
Sobe v najem in Lunch Room.

ZLATO DREVESCE.

Božična pravljica. — (Prosto po francoskem.)

V mali, zapuščeni vasici na gorskem obronku je nekoč živela stara, umazana in neprijazna žena. Stanovala je čisto sama v samotni koči na robu gozda. Nihče ni vedel, kdo da je in od kod je prišla. Našli so jo nekega jutra pred vratmi koče, mrmrajočo nerazumljive besede nad velikim lonsem, v katerem je kuhala različna zelišča.

Od tedaj se je ogibala vsake človeške druščine; svojo kočo je zapuščala le tedaj, kadar je šla v gozd, da nabere za svojo skrivnostno kuhinjo potrebnih zelišč.

Vaščani so jo imenovali "copernico". Mislili so, da kuha čarovne pijače in da zna vplivati na srečo ali nesrečo ljudi. Matere so z njo strašile svoje otroke, kadar niso hoteli zaspati ali so bili poredni.

Mnogo mesecev je preteklo, odkar je bila "copernica" v vasi. Cvetlice so odcvetele in ovenele, drevesa so zgubila svoj zeleni kras in mrzel veter je žvižgal po goli rebri, dokler je ni naposled pokrila bela snežna odeja. Kljub temu se je starka vsako jutro napravila iz koče ter oprta na svojo palico s tihimi koraki hitela skozi gozd. Kmetje so opazili, da se mnogokrat in dolgo časa mudi pred neko skalo, ki je štrlela iznad drugih skal strmo v zrak in o kateri so domnevali, da se v njej nahaja bivališče čudežnih bitij; imenovali so jo "Skalo vil". Tam tudi je raslo, kakor se je govorilo, čudežno zlato drevesce na vedno svežem mahu.

To drevesce zeleni in cvete na sveto noč med povzdigovanjem, in kdor se ga v tem času polasti, temu je dano večno življenje, mladost, lepota in moč. Toda težko je priti do njega, kajti čuvajo ga škrati, in le roka device se ga sme dotakniti.

Ko je torej ljudstvo videlo "čarovnico" stati pred vilinjo skalo, tiho in odrevenelo, obrnilo ji je hrbet in se pobožno prekrižalo.

Tisti čas je živela na drugem koncu vasi osirotela deklica z velikimi, prijaznimi očmi in veselim smehljajem. Bila je zelo prikupne zunanjosti, kar je žalibog tudi sama vedela ter si vsled tega tudi marsikaj domišljaja; toda ker je bila zelo uboga, je ni nihče zasnubil.

Kljub svoji poštenosti je bila nečimurna in njena duša polna želja po sijajnem življenju in razkošju; mnogokrat je z nevoščljivostjo in poželjenjem gledala na grajske gospe, ko so v krasnih kočijah drdrale mimo nje.

Kako rada bi tudi ona imela tako lepe, z zlatom vezene svilene obleke in blesteče dragulje! Toda, oj! kako revna je... In srce se ji je krčilo v misli, da bo morala vse življenje nositi tako ceneno, priprosto obleko.

Anka je vsaki dan hodila v mesto z mlekom svojih koza in ga prodala; vračala se je s svojim osličem še-le na večer zopet proti oddaljeni domači vasici. Pot jo je vodila skozi gozd mimo starkine koče, in vselej ji je v strahu pričelo utripati srce, ko je od daleč zagledala tenki oblaček dima, ki se je vil med drevjem iznad čarodejkine koče.

Nekega dne proti Božiču se je Anka v mestu zelo zamudila, ogleduje si bogate izložbe trgovin, in s težkim srcem se je vračala proti domu. Pred očmi so se ji še vedno svetili krasni zlati nakiti in dragocene tkanine; tako je popolnoma pozabila na čarovnico in strah pred njo. Že je bila skoro mimo koče, ko ji naenkrat zastavi pot temna postava.

"Dober dan, Anka!" jo pozdravi hrešček glas.

"Dober večer, starka!" odvrne Anka in se prekriža, ko spozna čarovnico.

"Prihajaš iz mesta? Ali si napravila dobro kupčijo?"

"Kakor navadno — vedno prodam vse. Toda pustite me naprej, nakrmiti moram še svoje koze."

"Ha, ha!" se zasmehljivo zareži starka. "Tvoje koze! Lepo delo za tako brhko dekle, kakor si ti, ko bi se ti moralo na kolenih streči!..."

"Ljubi Bog, kdo pa?"

"Hm, kdo neki! Ali morda nisi dovolj lepa za najimenitnejšega moža?"

"O nebesa, kaj menite, da bi se sploh kdo ozrl na tako revno, slabo oblečeno stvar, kakor sem jaz?"

"V tej slabi obleki seveda ne. Ako bi pa naenkrat postala bogata in imenitna, potem bi se lahko razkošno oblekla in nakitila z verižicami in prstani, in potem bi bila lepa — lepša ko grajske gospe!"

"O, to je pač nemogoče!"

"Ne tako zelo, kakor misliš."

"In po kakšni poti bi mogla priti do premoženja?"

"To ti povem," de s hudobno se svetlikajočimi očmi starka, "ako me na sveto noč pri prvem polnočnem udarcu obiščeš."

S temi besedami izgine čarovnica.

Od te ure pohaja Anka vsa zamišljena okoli, in čas, ki jo še loči od Božiča, ji silno počasi poteka. Miru in počitka ne najde niti ponoči. V njeni duši vihra hud boj: ali naj obišče "copernico" ali pa se pridruži, kakor vsakdo leto, drugim vernikom, da moli božje detece v jaslicah?

Zmagala sta napuh in nečimurnost, častihlepje je slavilo zmago nad pobožnostjo; še predno je bil čas, je hitela v gozd. V zvoniku je udarila enajsta ura. Od daleč so prihajali kmetje z bakljami, prepevajoč stare božične pesmi, in Anki se je pri tem pogledu skrčilo srce. Večkrat je že na tem, da se obrne, se pridruži ljudem in gre z njimi k polnočnici, toda vedno z nova ji zapeljivec zašepeta v uho: "Ti moraš biti bogata! Oboževana boš!" In ne da bi dalje pazila na petje in glas zvona, je hitela naprej.

"Aha, si že tukaj, moja draga!" zakliče starka, ko zagleda dekle od daleč. "Prišla si točno, in vidim, da hočeš biti bogata; le pojdi z mano." Prijela je Anko za roko in jo s hitrimi koraki vedla proti vilinji skali.

"Vidiš to skalo," ji pravi; "v njenem osrčju cvete na gredici svežega mahu 'zlato drevesce', ki onemu, ki si ga prilasti, podeli mladost, bogastvo in večno lepoto. Stražijo ga divji škrati noč in dan, da se mu ne približa noben umrljiv človek. Le eno minuto zapuste drevesce: pri trikratnem pozvanjanju med povzdigovanjem na sveto noč. Ako se v tem trenotku drzna roka polasti drevesca, je moč stražarjev uničena. To je pot, po kateri lahko prideš do bogastva. Ali čutiš v sebi dovolj moči in poguma za to?"

"Da," odgovori kratko Anka, in nato obe utihnete. Noč je bila pokojna in mirna. Na nebu so se svetile zvezde, in vaški zvonovi so veselo oznanjali prihod Gospodov...

V tem hipu udari polnoč. Anko popade groza, da se vsa trese; rada bi bila zbežala v vas, v cerkev k stopnicam pred altarjem. Toda "čarovnica" je držala njeno roko v svoji koščeni z železno močjo, in ostala je pred skalo onemela in otrpnela.

Prvič je zazvonil zvonec k povzdigovanju. Ta hip se odpre skala od vrha do tal... Očem prestrašene Anke se odpre čudovit prizor: Nešteta bitja različne velikosti, možje in žene, v krasnih, z zlatom in srebrom pretkanih oblačilih in z dragimi kameni udelanimi kronami in venci na glavah, so stali molče in zbrano na velikem travniku. Vse je oblivala čarna luč, in prelepe cvetke so razširjale prijetno vonjavo; v zraku pa so ptički prepevali božjo slavo. Na sredi je stala zlata posoda, iz katere se je vzdigovalo čudovito zlato drevesce, in okoli in okoli je stala vojska škratov s potegnjenimi meči...

"Ura je prišla," zakliče starka, "pojdi in poizkusi svojo srečo!" in z vso močjo je sunila Anko pod vznožje drevesca.

Deklica vzdigne roko, da bi dosegla eno izmed vej.

V tem se zvon oglasi vdrugič, in ta hip se zgodi nekaj pretresljivega. Vsa čarobna bitja popadajo v sveti pobožnosti na tla. Straža odloži orožje, ptički utihnejo in vse do najmanjše travne bilke se skloni, da moli božje dete, ki je prišlo na zemljo v odrešenje sveta.

"Gloria in excelsis!!!" pojo vsi enoglasno.

"Žuri se!" zakriči čarovnica. Toda v Anki so oživela verska čustva, in v trenotku, ko so se njeni prsti dotaknili čudovitega drevesca, je otroška vera mogočno zavalovila v njenem srcu... Padla je na kolena in združila svoj glas z drugimi v svetonočni himni:

"Gloria in excelsis!!!"

"Ali se požuriš, malovrednica!" kriči starka vedno huje. Pa Anka je ne sliši... Tu pozabi čarovnica, da ni vredna dotakniti se zlatega drevesca, vrže se nanj in seže po njegovih vejah... a bilo je prepozno.

Tretjič zazvoni zvon...

Čar je minul. Ptički zapojo znova svojo pesem, in gospodje in gospe prično igrati in rajati; straža pa zopet nastopi svojo strogo službo.

Tu zapazijo starko; togotno navale nanjo, privežejo jo na deblo zlatega drevesca in okolu nje zaplešejo divji ples...

Drugo jutro so našli kmetje na potu domov Anko mrtvo. Umrla je od mraza in strahu...

V svetih nočeh pa, ko zapojo zvonovi in oznanjajo mir ljudem, se čujejo od vilinje skale strašni kriki in obupno tuljenje. To so tožbe zaklete čarovnice, ki je na večne čase izgubila moč in je v mukah privezana na čudovito drevo.

Dobrodošla olajšba.

Vsak bolnik gleda za olajšbo bolečine ali kake druge težave. V boleznih želodca in droba je trpljenje po navadi prav hudo in hitra olajšba, ki jo prinaša Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, je vedno dobro došla. Ta pripravek brž ogreje drob in ga izpodbudi k delu. Iz telesa prežene vsq pusto tvarino, ker bi sicer zastrupila kri; obenem pospešuje prebavo, vzdržuje drob čist in kri čisto. To zdravilo ne vsebuje nobenih škodljivih primesi, je popolnoma čisto in zdravo. Tudi pospešuje slast, lajša zapeko, bolečine v trebuhu, krče in razdražljivost. Priporočljivo zlasti za blede in bolehne ženske. Cena $1.00. V lekarnah. Jos. Triner, izdelovatelj, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

*

Za okorele mišice in sklepe je potreben Triner's Liniment. Namažite jih dodobra ž njim in uspeh vas preseneti. Pri prehladih namažite prsi in vrat, pri revmatizmu in nevralgiji prizadete dele. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c. — Adv.

ZA KRATEK ČAS.

Navada.

Nedavno je prišel na dopust meščan iz Mainz-a. Po dolgih mesecih se je zopet vlegel v mehko posteljo na peresih; toda zaspati ni mogel. Kaj storj? Obleče se v svojo umazano obleko, kakor jo je imel v strelskem jarku, skoči v škornje, ter se zlekne po tleh. Zaspal je tako, da bi ga človek zavidal.

Pred zaroko.

Oče: "Le vzemi ga, ta Čebular je bogat, dober trgovec, podjeten in razumen človek!"

Hči: "A jaz ga ne maram... meni se nič ne dopade."

Oče: "Paperlapa — saj se ti njemu tudi ne dopadeš, pa te hoče vendar vzeti."

Pometaj najprej pred svojim pragom.

Ravnatelju S. se v ponedeljek ni ljubilo nič delati. Zato gre po pisarnah malo nadzorovat svoje uradnike. Tu vidi, da imajo skoraj vsi precejšen — "Blaumontag." Jezen se vrne v svojo pisarno; a tudi tu vidi svojega uradnika, kako pase lenobo.

"Ja, kaj pa je danes vsem mojim ljudem?" jezno zarohni, "da nobeden nič ne dela? Menda ste pa drug od drugega nalezli to bolezen? S kom pa ste že danes vi občevali?"

Uradnik: "O, edino le z Vami, ljubi gospod ravnatelj!"

Prijateljski svet.

Lajtnant pregleduje omaro, predno dobi novega postreščeka. Notri najde listek, ki ga je pisal prejšnji strežaj sedanjemu nasledniku. Zapisano je bilo to-le:

"Ljubi Matevž, ti boš imel prav dobrega gospoda in če boš čevlje in gumbe lepo snažil, ne boš nikdar kregan in Ti bo prav dobro šlo. Smodk pa nikar ne jemlji, ta vrag ima seštete!"

Da se ogne tovarištva.

Iz srbskega tabora pred Odrinom poročajo belgrajski listi to-le kratkočasno dogodbico:

Neki konjiški narednik si je slučajno v roko zabodel trn. Obrnil se je na vojake z vprašanjem, če ima kdo iglo pri sebi, da bi si trn takoj izdrl. Hitro jo je dobil. Predno pa je začel z operacijo, je zažgal špirit in držal nad njim konec igle. To priliko je porabil častnik za kratek poduk o zdravstvu, raznih poškodbah itd. Med tem si je narednik z iglo začel izdirati trn. Poročnik se je hotel prepričati, kako je pri moštvu zalegel njegov pouk, zato je vprašal:

"Kdo izmed vas mi ve povedati, zakaj je narednik iglo, predno si je začel izdirati trn, podržal nad ognjem?"

Več rok se dvigne.

"Povej nam tedaj ti, Miloje."

"Zato, gospod poročnik, da se ogne tovarištva."

"Kaj praviš?"

"Da se ogne tovarištva."

Poročnik je debelo gledal, vojak je pa ponavljal svojo: "Da se ogne tovarištva."

Poročniku je stvar presedala, zato je vprašal ostale vojake, če kdo ve, kaj hoče Miloje s temi besedami reči?

"To gospod poročnik," se oglasi Nikola, "da si hoče gospod narednik raztrgati rano zato, da bi šel potem v ambulanco!"

Dobra je ta!

Dobro jo je izpeljal.

Nekega jutra pride popotnik k kmetu, ter ga prosi za službo kot hlapec. Ko se končno zmenita za plačilo, je prinesla gospodinja novemu hlapcu zajuterk, da potem čimpreje odrine s konji na njivo orat. Gospodar je pa med tem odšel po svojih opravkih. Ko se je hlapec Janez dobro nametal zabeljenih žgancev in kislega zelja mu veli gospodinja, da naj sedaj hitro gre s konji na njivo. Toda naš Janez se temu protivi in reče: "Zares, gospodinja, če sem že jaz enkrat pri kacem delu, najrajši izgotovim isto nemoteno in nepretrgano do konca. Zato vas prosim, prinesite mi še sedaj kar kosilo, da mi ne bode treba opoludne iz njive hoditi in bodem rajši delal naprej." Gospodinji se je ta moder predlog dopadel češ, saj je res vedno zamuda časa z opoldanskim kosilom in mu prinese dobro kosilo na mizo. Naš priden hlapec z vso slastjo in vnemo nadaljuje započeto delo; okusna jed, svinjina in še kozarček vinčka povrh ga je kar vzradostilo. A sedaj, ko je bil že enkrat tako vnet in zadovoljen za mizo, poprosi še Janez gospodinjo za večerjo, da se tako pridobi še več časa za delo tudi zvečer. Brez posebnega pomisleka postavi gospodinja tudi večerjo pred novega hlapca. Po povžitih obilnih nebeških darovih zgine Janez. Gospodinja ga začne iskati, da pojde urno s konji na delo, a nikjer ga ne najde. Končno ga izsledi na skednju v mrvi spati, smrčajočega in stegnenega, kakor pitanega medveda. Ko ga kmetica po dolge mtrudu vendarle tudi vzdrami, ga začne zmirjati: "Ti ničvrednež! Ti lena mrcina! Tako izvršuješ svojo službo, svoje delo!" — Naš Janez si ves čas mane oči in konično tudi spregleda ter začudeno zre v razkačeno gospodinjo; nekoliko časa še posluša ljubeznjive njene psovke in različna imena iz živalstva, a naposled se pa samozavestno oglasi tudi on za besedo: "Oh, ljuba, dobra moja gospodinja! Ne zamerite mi vendar! Zakaj se hudujete nad menoj? Jaz sem mislil, da je pri vas ista krščanska navada, kakor pri nas doma — da se gre po večerji spat!"

Imamo v zalogi

Mohorjeve Knjige

ZA LETO 1916.

Izšlo je šestero knjig in sicer:

1. Koledar za leto 1916.
2. Mesija, 2. zvezek.
3. Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske večernice, 69. zvezek.
6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

En iztis knjig po pošti stane $1.50, za naročnike v Pittsburghu, Clevelandu in Chicagi pa samo $1.30 ker v teh mestih imam zalogo. Sprejemam tudi udnino za prihodnje leto, ki znaša samo en dolar.

Alois Skulj

P. O. Box 1402, N. Y. City 100t14

SENO NEMŠKE DETELJE

(alfalfa), Gluten Meal, Quaker Dairy Fuel, pomaga kravam za mleko in jih ohrani zdrave in rejene. Najboljša piča za kuretino je Comeback Meal Mash. Kdor ga kupi enkrat, ga kupi zopet, ker pospešuje, da kokoši tudi po zimi nesejo. Sena, slame, ovsa, koruze, deteljnega (alfalfa) sena, krompirja, repe, korenja, pese, jabolk, in čebule imamo vedno največjo zalogo v Jolietu. Moka: Occident Ceresota, Gold Medal, Pillsbury's Best, Clear Quill in Armory. Naše blago garantiramo. Prodajalna je odprta do 9. ure zvečer. Govorimo tudi slovanske jezike. Chicago tel. 1223.

FOGERTY'S BIG FEED STORE,
609 N. Collins St., Joliet. 3-18

ALOJZIJA MALI

IZUČENA

SLOVENSKA BABICA

N. W. Tel. 581.

701 BROADWAY, JOLIET, ILL.

NAPRODAJ.

Prodajalna grocerije in mešanega blaga, ki se nahaja na vogalu Division in N. Center St., Joliet, Ill.; istotako poslopja in zemljišča istotam. Blago razprodam za polovico vrednosti. Prodam tudi blagajno (sate) in Cash register. Razprodaja se zdaj nadaljuje.

Prodam tudi dve hiši in loti na 1209 in 1209½ N. Hickory St. in eno na N. Center St. Imam 400 bales Timothy sena. Vse moram razprodati, ker se moram seliti iz Jolieta. Več povem

Chas. Simon

vogel Center and Division Sts.

dva bloke zapadno od nemške cerkve, baš to stran Guardian Angels Home

JOLIET, ILL.

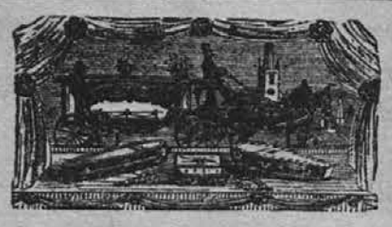

W. H. KEEGAN

POGREBNIK.

Slovenci v La Salle in okolici: Kadar potrebujete pogrebnika se obrnite na to tvrdko in prepričani bodite, da boste najbolje postreženi, ker ta zavod je najboljši ter mnogo cenejši kot drugi.

V slučaju potrebe rešilnega voza (ambulance) pokličite nas po telefonu, ker smo vedno pripravljeni — po dnevi in ponoči.

Vse delo jamčeno.

POSTREŽBA TOČNA VSAK ČAS

W. H. KEEGAN,
Telefona št. 100 — vsak čas.
Cor. 2nd and Joliet St., La Salle, Ill.

DENAR SE VLAGA NAJBOLJE IN NAJSIGURNEJE V

Prvo Hrvatsko Stedionico

U ZAGREBU,
CROATIA, EUROPE,

in nje podružnice v: Belavaru, Brodu na S. Crkvenici, Delnicama, Djakovu, Kraljevici, Novem Vinodolu, Osijeku, Požegi, Rieki, Sisku, Varaždinu, Veliki Gorici, Virovitici, Zemunu i Senju.

Delniška glavnica in pričuve
K 16,250,000.

Nasvete in navodila pošljemo zastonj.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376. N. W. 929
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.
N. W. telefon 556

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

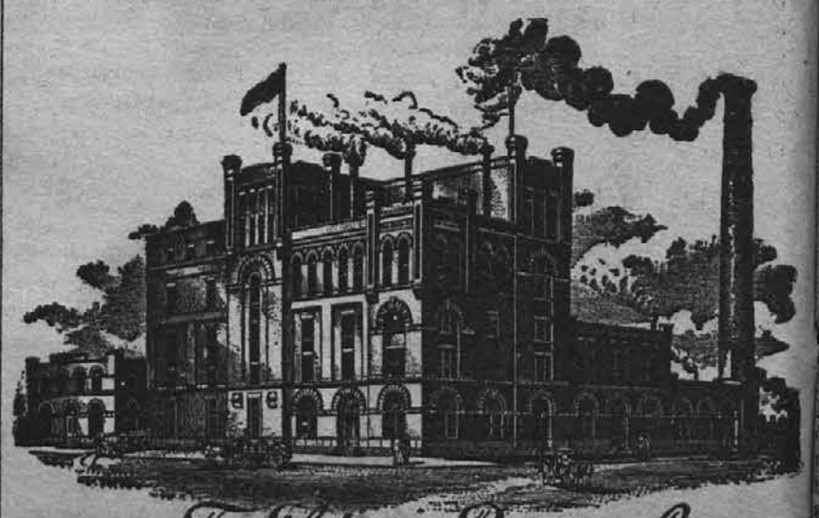

Fred Lehring Brewing Co
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za	$10.50
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za	$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za	$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za	$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za	$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za	$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za	$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.